

***PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU***

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENÓW POŁOŻONYCH W OBRĘBACH EWIDENCYJNYCH NIEDŹWIADA,
NIEDŹWIADA – KOLONIA I GÓRKA LUBARTOWSKA**

Styczeń 2023

Wersja do wyłożenia publicznego uzupełniona zgodnie z uwagami RDOŚ oraz Geologa Wojewódzkiego wyrażonymi na etapie uzgadniania i opiniowania projektu planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Autor:

mgr inż. Elżbieta Mazurek

Spis treści

I.	WPROWADZENIE.....	5
II.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	5
III.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	6
IV.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE.....	7
V.	METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	7
VI.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
	6.1. ZAKRES MIEJSCOWEGO PLANU.....	8
	6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	9
VII.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ PLANU.....	15
	7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	15
	7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU.....	17
	7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE.....	17
	7.4. WODY POWIERZCHNIOWE.....	19
	7.5. WODY PODZIEMNE.....	20
	7.6. SZATA ROŚLINNA.....	22
	7.7. FAUNA.....	24
	7.8. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE.....	25
	7.9. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE.....	26
	7.10.1. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE.....	26
	7.10.2. OCHRONA PRZYRODY.....	27
	7.1.03. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	29
VIII.	NATURLNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI.....	29
	8.1. ODPORNOŚĆ LITOSFERY.....	30
	8.2. ODPORNOŚĆ BIOSFERY.....	30
	8.3. ODPORNOŚĆ PEDOSFERY.....	30
	8.4. ODPORNOŚĆ ATMOSFERY.....	32
IX.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	32
	9.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	32
	9.2. HYDROSFERA.....	34
	9.3. PEDOSFERA.....	35
	9.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO.....	35
	9.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	36
X.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU.....	37
XI.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU.....	37
XII.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKIE TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W DOKUMENCIE.....	41
XIII.	PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA.....	45
	13.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	45
	13.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA.....	50
	13.3. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE I SKUMULOWANE.....	63
	13.4. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII.....	64
XIV.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU.....	65
XV.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU.....	65
XVI.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	66
XVII.	STRESZCZENIE I PODSUMOWANIE.....	66

I. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach ewidencyjnych Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia i Górka Lubartowska, opracowywanego na podstawie uchwały Nr XXXVIII/255/22 Rady Gminy Niedźwiada z dnia 6 września 2022 roku. Sporządzany miejscowy plan stanowi zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr XIX/121/16 Rady Gminy Niedźwiada z dnia 7 października 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w granicach miejscowości Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia, Górka Lubartowska, Brzeźnica Leśna, Klementynów, Pałecznicza Kolonia i Tarło na terenie gminy Niedźwiada.

Obszar opracowania miejscowego planu

----- granica sporządzenia miejscowego planu

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 1029, z późn. zm.). Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie

z art. 3 ust. 1 pkt. 14 ustawy, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

III. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa go *art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*, zgodnie z którym prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy oraz cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania;

przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- rozwiązania alternatywne, o ile zostanie wykazane, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zgodnie z *art. 52 ust. 1 ustawy* oś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie analizowanego dokumentu.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubartowie.

IV. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Prognozę dotyczącą projektu planu sporządzono w oparciu o dostępne materiały, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. Opracowanie wykonano na podstawie:

- wizji terenu;
- analizy obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada zatwierdzonego uchwałą Nr XXIII/97/04 z dnia 29 września 2004 r., z późniejszymi zmianami;
- analizy ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- analizy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach ewidencyjnych Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia i Górka Lubartowska;
- analizy opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w granicach miejscowości Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia, Górka Lubartowska, Brzeźnica Leśna, Klementynów, Pałecznicza Kolonia i Tarło na terenie gminy Niedźwiada;
- analizy archiwalnych materiałów fizjograficznych i geologicznych;
- analizy Raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego;
- literatury przedmiotu i obowiązujących w dniu podjęcia uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu zmiany Studium, aktów prawnych (spis w załączeniu).

V. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Informacje uzyskane z materiałów wymienionych powyżej oraz podczas wizji terenowych pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na ich podstawie określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem oraz jego najbliższego otoczenia.

Ponadto w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu miejscowego planu oraz skutków jego realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na podstawowe elementy, podatności poszczególnych terenów na degradację oraz konieczności przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych omawianego obszaru.

VI. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

6.1. ZAKRES MIEJSCOWEGO PLANU

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie miejscowym dokonuje się ustalenia przeznaczenia terenu, rozmieszczenia inwestycji celu publicznego oraz określenia sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu.

W uzasadnieniu do uchwały intencyjnej ws. przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wskazano, że celem przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu jest dokonanie zmian w zakresie przeznaczenia terenów oraz zasad zabudowy i zagospodarowania, w tym także wskazanie nowych terenów inwestycyjnych, zgodnie z dokonaną aktualizacją Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada. Opracowanie nowego planu powinno zwiększyć możliwości zagospodarowania terenów posiadających już status inwestycyjnych, a także umożliwić w przyszłości rozwój działalności gospodarczych na nowych terenach.

Przeznaczenie terenu w obowiązującym miejscowym planie	Przeznaczenie terenu w projekcie zmiany planu
A1 P,PE - obiekty produkcyjne, składy i magazyny, teren eksploatacji złóż kopalin - tereny i obszary górnicze	1P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
	1IE – teren energetyki
A2 U,US - zabudowa usługowa, obiekty sportu i rekreacji	2P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
	8P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
A3 P,U - obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa usługowa	3P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
A4 P,U - obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa usługowa	3U-P – teren usług lub produkcji
A5 P,U - obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa usługowa	2U-P – teren usług lub produkcji
	2IE – teren energetyki
A6 UL - zabudowa usługowo-logistyczna	1U-PS-KKK – teren składów i magazynów lub komunikacji kolejowej
A7 P,U - obiekty produkcyjne, składy i magazyny, zabudowa usługowa	1U-P – teren usług lub produkcji
A8 U - zabudowa usługowa	1U – teren usług
R – tereny rolnicze	4P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
	2U – teren usług
	1U-RZM – teren usług lub zabudowy zagrodowej
	5P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
	7P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
	1RN, 2RN – teren rolnictwa
	3U – teren usług

	4U – teren usług
	2KDD – teren drogi dojazdowej
ZL, R – lasy i dolesienia, tereny rolnicze	1L – teren lasu
N1 U - zabudowa usługowa	6P-G – teren produkcji lub górnictwa i wydobywania
8 R,TR – tereny rolnicze z dopuszczeniem realizacji dalekosiężnego rurociągu przesyłowego	1I – teren infrastruktury technicznej
7 R,TR – tereny rolnicze z dopuszczeniem realizacji dalekosiężnego rurociągu przesyłowego	2I – teren infrastruktury technicznej
KD-/Z/G/-01 – tereny drogi publicznej	1KDG-KDZ – teren drogi głównej lub drogi zbiorczej
KD-/Z/-01 – tereny drogi publicznej	1KDZ – teren drogi zbiorczej
KD-/Z/-01 – tereny drogi publicznej	2KDZ – teren drogi zbiorczej
KD-/Z/-01 – tereny drogi publicznej	3KDZ – teren drogi zbiorczej
KD-/L/-06 – tereny drogi publicznej	1KDL – teren drogi lokalnej
KD-/L/-02 – tereny drogi publicznej	2KDL – teren drogi lokalnej
KD-/L/-07 – tereny drogi publicznej	3KDL – teren drogi lokalnej
KD-/D/-08 – tereny drogi publicznej	1KDD – teren drogi dojazdowej
KD-/D/-09 – tereny drogi publicznej	KDD – teren drogi dojazdowej
KK – tereny kolejowe	1KDZ-KKK – teren drogi zbiorczej lub komunikacji kolejowej

6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Opracowanie projektu miejscowego planu wykonane zostało zgodnie z ustaleniami zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada, uchwalonego uchwałą Nr XXXVIII/254/22 Rady Gminy Niedźwiada z dnia 6 września 2022 roku. Zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego gminy Niedźwiada, w granicach terenu objętego zmianą planu wskazane zostało przeznaczenie terenów:

- Obszary zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej, z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (P/PE),
- Obszary zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej, z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW (P/U),
- Obszary zabudowy usługowo-logistycznej (UL),
- Obszary zabudowy usługowej (U),
- Lasy oraz większe skupiska zadrzewień (ZL),
- Obszary gruntów ornych (R).

Ponadto projekt planu jest zgodny z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi rangi regionalnej i lokalnej.

❖ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r. to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym. Plan wskazuje inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym wojewódzkim, które realizowane będą na terenie gminy Niedźwiada. Są to:

- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 815 relacji: Wisznice, Parczew, Siemień, Lubartów od km 26+662 do km 61+015,
- modernizacja linii kolejowej nr 30 Lubartów – Parczew,
- budowa ropociągu surowcowego Brody – Płock.

W projekcie planu uwzględniony został fragment planowanego ropociągu, wyznaczonego na terenie gminy Niedźwiada odrębnym postępowaniem planistycznym. W projekcie planu wyznaczona została strefa bezpieczeństwa dla ropociągu. Planowane inwestycje nie są kolizyjne w stosunku do przebiegu ropociągu surowcowego Brody-Płock.

Zgodnie z PZPWL, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Niedźwiada położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie gospodarki hodowlanej (podstrefa mozaikowa łąkowo-leśno-polna). Główne cele rozwojowe w tym obszarze dotyczą zachowania naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących.

Gmina Niedźwiada położona jest w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym - wiejskim obszarze funkcjonalnym, uczestniczącym w procesach rozwojowych, dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:

- stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami – włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe;
- zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej;
- dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej.

Gmina Niedźwiada położona jest również w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym tj. w „Obszarze funkcjonalnym Polesie ze strefą oddziaływania Kanału Wieprz – Krzna”. Dla obszaru, jako wiodące kierunki zagospodarowania, PZPWL wskazuje m.in.:

- modernizację (remeliorację) KWK;
- rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej;
- budowa i modernizacja obiektów stawowych dla potrzeb gospodarki rybackiej;
- rozwój bazy przetwórstwa rolno – spożywczego;
- rozwój energetyki odnawialnej z wykorzystaniem biomasy, zasobów wodnych i instalacji fotowoltaicznych;
- zalesianie stref wododziałowych.

Wyznaczenie terenów pod pozarolniczą działalność gospodarczą stanowi o realizacji celów określonych m.in. dla gminy Niedźwiada, w szczególności: stworzenie warunków dla rozwoju

przedsiębiorczości pozarolniczej oraz rozwój energetyki odnawialnej z wykorzystaniem biomasy, zasobów wodnych i instalacji fotowoltaicznych.

❖ **Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030** roku została przyjęta Uchwałą Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.

Dokument określa strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego:

- ✓ Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych:
  - Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych
  - Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne
  - Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym
  - Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych
- ✓ Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych:
  - Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
  - Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
  - Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
  - Ochrona walorów środowiska
- ✓ Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu:
  - Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
  - Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
  - Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
  - Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu
- ✓ Wzmacnianie kapitału społecznego:
  - Rozwijanie kapitału ludzkiego
  - Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
  - Włączenie i integracja społeczna
  - Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej
  - Bezpieczeństwo publiczne
  - Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania.

W SRWL wskazane zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które stanowią przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych, zidentyfikowanych na obszarze województwa. Stanowią one wyznacznik obszarów o szczególnych potencjałach rozwojowych, jak również obszarów problemowych o znaczeniu priorytetowym dla samorządu województwa. Strategia wskazuje gminę Niedźwiada jako: **Podlaski Obszar Strategicznej Interwencji**.

Kierunki interwencji / tematyczne obszary wsparcia Podlaskiego OSI w kontekście realizacji celów SRWL:

- 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych
  - Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji

2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast

Przedsięwzięcia flagowe:

- Budowa autostrady A2;
- Realizacja drogi ekspresowej Via Carpatia / S19;
- Przebudowa drogi krajowej nr: DK63, w tym budowa obwodnicy Łukowa w ciągu dróg krajowych nr 63 i 76;
- Rozbudowa dróg wojewódzkich nr: DW806, DW807, DW809, DW811, DW812 w tym budowa wschodniej obwodnicy Białej Podlaskiej (DW811/DW812) oraz wschodniej obwodnicy Międzyrzecza Podlaskiego (DW813).
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny

Przedsięwzięcia flagowe:

- Modernizacja linii kolejowej E 20/C-E20 na odcinku Siedlce – Terespol;
- Modernizacja linii kolejowej nr 12/C-E20 Skierniewice – Łuków;
- Zwiększenie dostępności magistrali E20 i C-E20 poprzez poprawę stanu technicznego przyległych linii kolejowych;
- Modernizacja, w tym elektryfikacja linii kolejowej nr 30 relacji Łuków – Lublin Północny;
- Budowa linii kolejowej nr 631 (Milanów – Biała Podlaska – Fronów);
- Przebudowa dworca kolejowego w Łukowie.
- Rozwój lokalnych układów drogowych zapewniających dostęp do miejsc koncentracji podstawowych usług, a także infrastruktury sprzyjającej elektromobilności

2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

- Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
- Przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu
- Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów (w tym rewitalizacja),
- Poprawa dostępności do świadczonych podstawowych usług społecznych
- Zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych świadczonych na poziomie lokalnym
- Wspieranie usług publicznych służących rozwijaniu działalności kulturalnej, wzmacnianiu poczucia tożsamości lokalnej i budowie społeczeństwa obywatelskiego

2.4. Ochrona walorów środowiska

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności

Przedsięwzięcia flagowe:

- Opracowanie planów ochrony oraz planów zadań ochronnych dla obszarów objętych prawną formą ochrony przyrody;
- Aktualizacja lokalnych dokumentów planistycznych w zakresie uwzględnienia działań i warunków zagospodarowania wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych.

3.2. Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw

- Rozwijanie sektora logistycznego (infrastruktura, systemy zarządzania, usługi, kompetencje i umiejętności kadr)

3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych

4.4. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

- Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna)

Przedsięwzięcia flagowe:

- Przebudowa kolejowego przejścia granicznego Terespol – Brześć;
- Wspieranie rozbudowy istniejącej oraz budowy nowej infrastruktury poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna).

Gmina Niedźwiada zaliczona została od gmin zagrożonych trwałą marginalizacją. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją obejmują grupę mniejszych miast oraz obszarów wiejskich, które ze względu na występujące cechy problemowe wpływające na niekorzystną sytuację społeczno-gospodarczą zostały określone jako strefa opóźnienia urbanizacyjnego. Oczekiwany efektem podejmowanych działań powinien być rozwój lokalnych firm, wzrost liczby lokalnych miejsc pracy, wzrost dochodów mieszkańców oraz bazy dochodowej samorządów terytorialnych. Korzystne będzie również wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miastami, stanowiącymi lokalne ośrodki wzrostu, które zapewniają odpowiedni dostęp mieszkańców do rynku pracy.

❖ Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023

Priorytetowymi obszarami przyszłej interwencji w ramach Programu Ochrony Środowiska powinny być:

- ochrona powietrza i klimatu - w zakresie ograniczenia niskiej emisji pyłów i poprawy jakości powietrza;
- ochrona przed zagrożeniem hałasem - w zakresie ograniczenia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas drogowy;
- gospodarowanie wodami - w zakresie poprawy jakości oraz ilości wód powierzchniowych i podziemnych;
- gospodarka wodno-ściekowa - w zakresie efektywnych rozwiązań dla gromadzenia i oczyszczania ścieków w zabudowie rozproszonej.

❖ **Program ochrony środowiska dla powiatu lubartowskiego na lata 2018 – 2020 z perspektywą do roku 2024**

Celem strategicznym Programu jest „Zrównoważony rozwój powiatu lubartowskiego przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego”. Obszar przyszłej interwencji obejmować powinien:

- I. Ochronę klimatu i jakości powietrza.
- II. Zagrożenie hałasem.
- III. Pola elektromagnetyczne.
- IV. Gospodarowanie wodami.
- V. Gospodarkę wodno – ściekowa.
- VI. Zasoby geologiczne.
- VII. Gleby.
- VIII. Gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
- IX. Zagrożenia poważnymi awariami.

❖ **Strategia Rozwoju Gminy Niedźwiada na lata 2016 – 2023**

Za cel generalny uznano: *Osiąganie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego poprzez poprawę warunków życia mieszkańców i zwiększanie konkurencyjności gminy.*

Mając na uwadze powyższe w dokumencie wyodrębnione zostały 3 priorytety rozwoju:

Priorytet I: Rozbudowa infrastruktury technicznej na terenie gminy Niedźwiada.

Priorytet II: Podnoszenie konkurencyjności gminy oraz wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych.

Priorytet III: Poprawa jakości życia mieszkańców oraz aktywizacja i rozwój społeczności lokalnej.

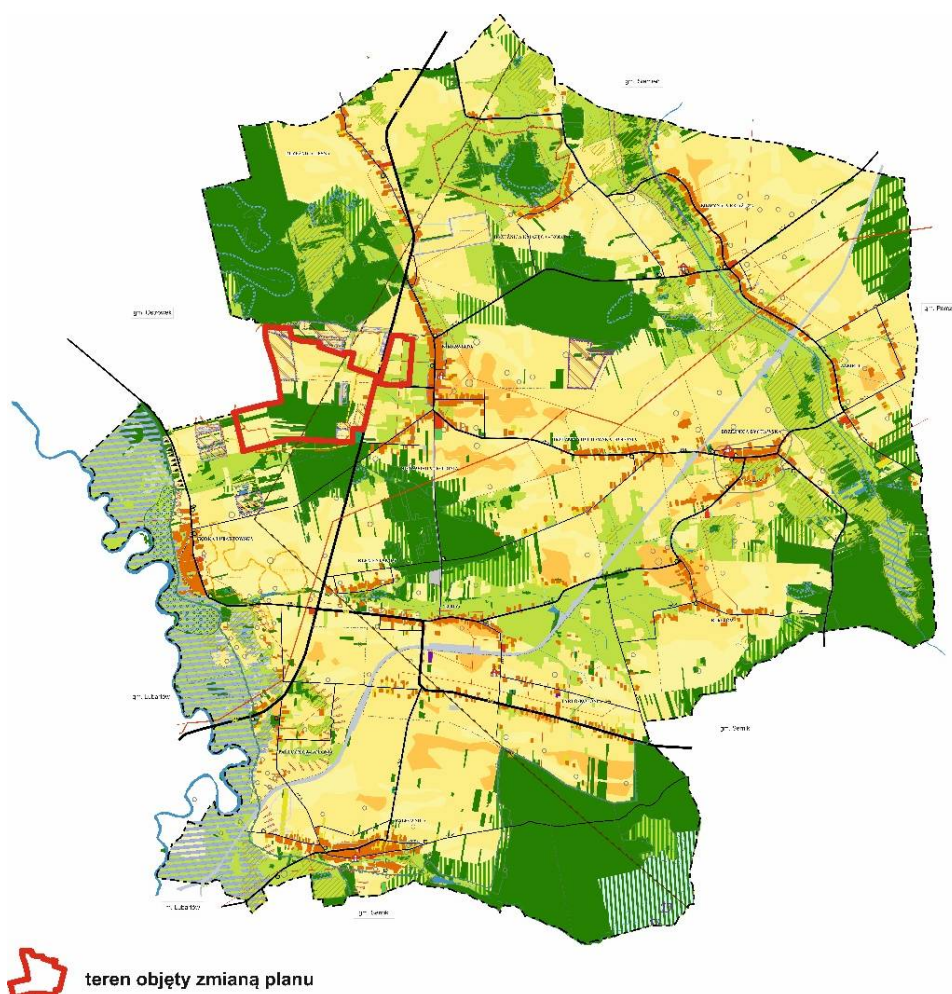
Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod rozwój działalności gospodarczej, wpisuje się w priorytety Strategii Rozwoju Gminy Niedźwiada.

VII. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ PLANU

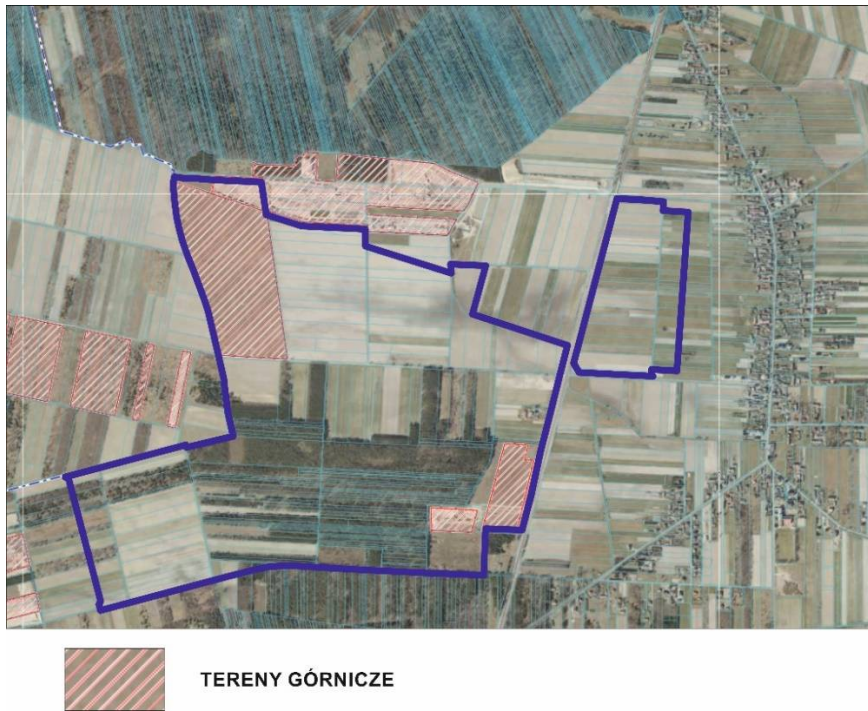
7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Tereny objęte ustaleniami projektu planu położone są w zachodniej części gminy i obejmują grunty zlokalizowane w obrębach Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia i Górka Lubartowska, przy granicy z gminą Ostrówek. W granicach planu znajdują się grunty orne IV – V klasy, a także tereny górnicze, drogi (dr), rowy (w) i lasy (Ls). Na północ od terenu objętego planem znajdują się tereny górnicze wraz z zakładem przeróbki kruszywa, od wschodu teren graniczy z polami uprawnymi od południa z polami uprawnymi oraz z lasami. Teren zmiany planu położony jest przy drodze wojewódzkiej nr 815.

Tereny objęte planem na tle gminy Niedźwiada

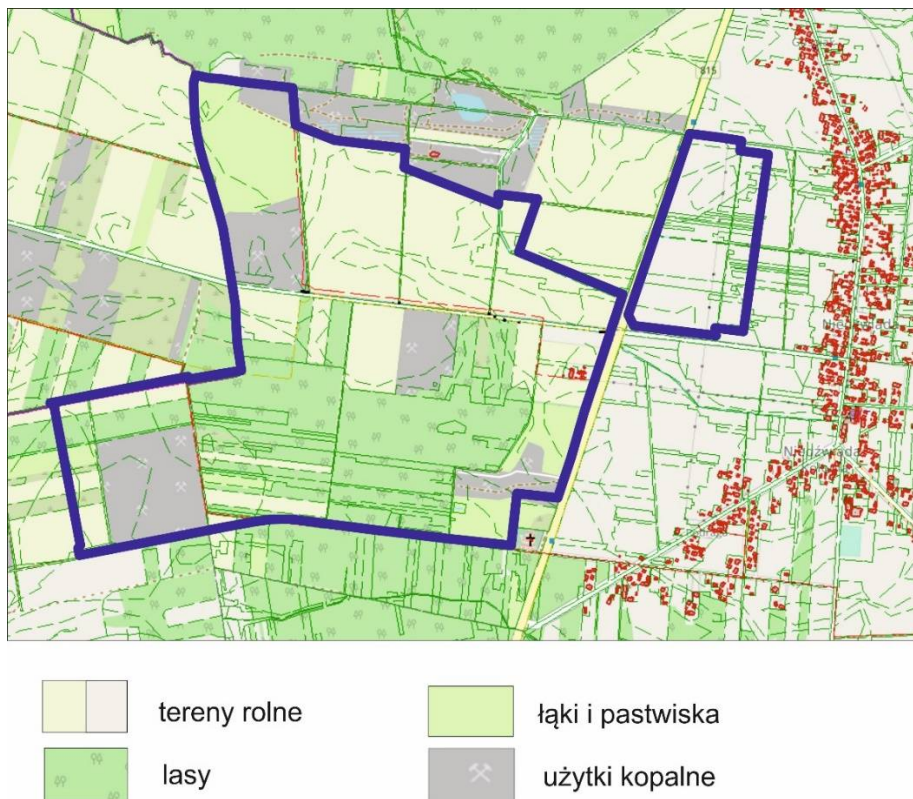

Inwestycyjne zagospodarowanie terenów w granicach projektu planu

źródło: <https://niedzwiada.e-mapa.net/>

Użytkowanie gruntów w granicach projektu planu

źródło: powiatlubartowski.geoportal2.pl

7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU

W podziale fizyczno-geograficznym (wg J. Kondrackiego „Regiony fizyczno-geograficzne Polski”, 2002 r.), obszar objęty planem położony jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Lubartowska, wchodzącej w skład makroregionu Niziny Południowopodlaskiej. Wysoczyzna Lubartowska to zdenudowana morena płaska, urozmaicona ostańcami zbudowanymi ze żwiru. Równinny krajobraz peryglacjalny miejscami przechodzi w falisty i wzgórzowy. Cechami charakterystycznymi tego krajobrazu są: w hydrosferze – zróżnicowana głębokość wód podziemnych i rzadka sieć wód powierzchniowych (na obszarach wzgórzowych – wody są głębokie, często piętrowe), w pedosferze – dominacja gleb rdzawych i bielcowych, natomiast w roślinności potencjalnej – przewaga siedlisk borów mieszanych i sosnowych oraz grądów. Deniwelacje obszarów są niewielkie i wahają się w przedziale 170 – 177 m n.p.m. Na terenie objętym planem rzędne powierzchni mieszczą się w granicach 155 – 160 m n.p.m.

Na terenie gminy Niedźwiada nie zostały wyznaczone osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi. Na obszarze gminy Niedźwiada występują natomiast obszary predestynowane do występowania ruchów masowych ziemi. Skoncentrowane są one wzdłuż krawędziowej doliny rzeki Wieprz w okolicach miejscowości Górka Lubartowska oraz Pałecznicza Kolonia i nie dotyczą obszarów objętych projektem planu.

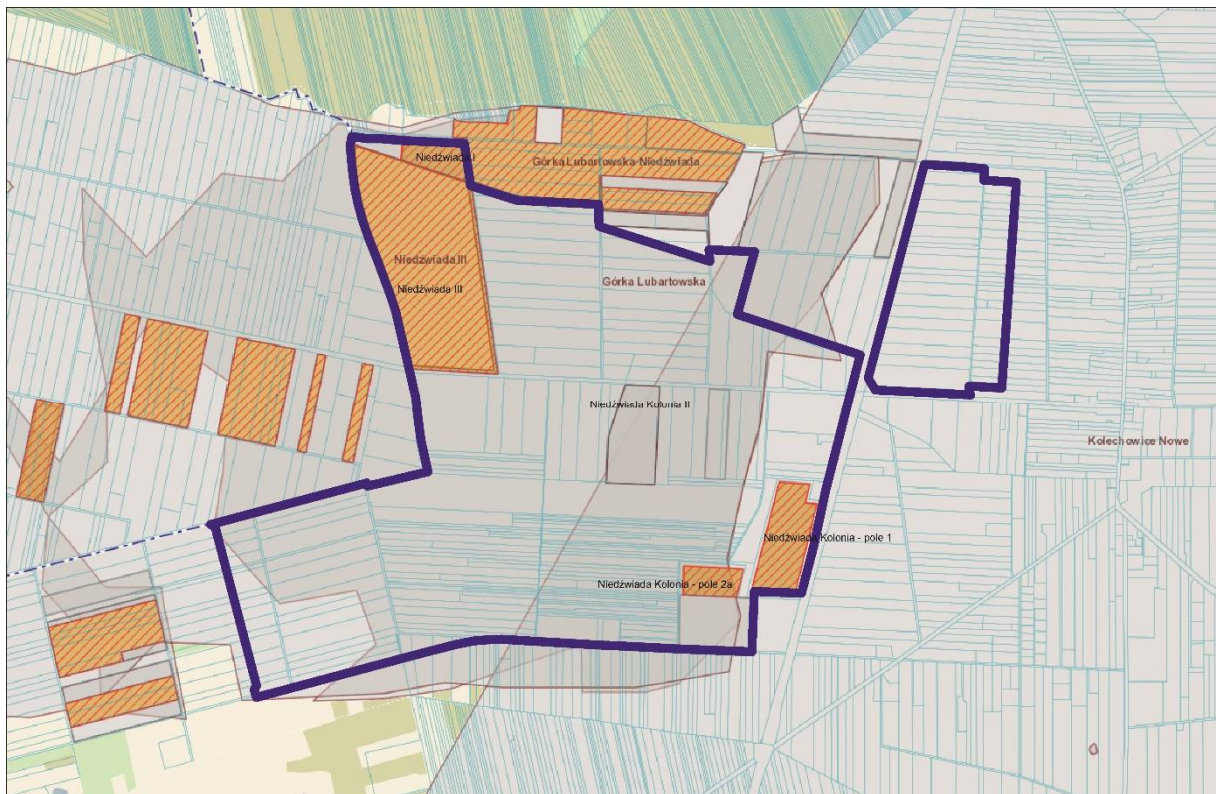
7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE

Gmina Niedźwiada znajduje się w zasięgu dwóch geologicznych jednostek strukturalnych tj. krystalicznej platformy wschodnioeuropejskiej i niecki brzeżnej, należącej do struktur Europy Zachodniej.

W budowie geologicznej gminy największe znaczenie posiadają płytko występujące utwory kredowe (mastrycht) wykształcone jako wapienie, kreda piszcząca, margle i wapienie margliste. Skąły te zalegają do głębokości około 150 m. W zachodniej części gminy, w okolicy Górki Lubartowskiej, znajduje się izolowany płat trzeciorzędowy o miąższości od 5 do 10 m zbudowany z piasków z domieszką żwirów. Na powierzchni utworów kredowych lub trzeciorzędowych zalegają osady czwartorzędowe – plejstocenu i holocenu. Miąższość ich wynosi od 5 do 35 m, jedynie w rynnach doliny Wieprza sięga do 100 m. Wśród utworów plejstocenijskich dominują osady wodnolodowcowe o różnym wykształceniu, głównie piaski i żwiry o zmiennej miąższości. Najstarszymi utworami plejstocenijskimi zalegającymi na powierzchni terenu są gliny zwałowe moreny dennej związane ze zlodowaczeniem środkowopolskim. Występują one w postaci dużych płatów o przeciętnej miąższości około 2 – 3 m i zmiennym położeniu hipsometrycznym. Utwory holocenijskie reprezentowane są głównie przez torfy niskie zajmujące znaczne powierzchnie w gminie. Występują one w dolinach rzek oraz w zagłębieniach różnej genezy. W holocenie wytworzyły się również mady, piaski rzeczne i mułki. W dolinie Wieprza w wyniku powodzi powstały osady najbardziej zróżnicowane, są to piaski pyłowate, gliny piaszczyste, gliny z przewarstwieniami namułków i torfów.

W granicach obszaru objętego miejscowym planem występują udokumentowane złoża kopalin:

1. **Górka Lubartowska** – złoża piasków i żwirów; powierzchnia złoża 409,45 ha.
2. **Górka Lubartowska** – złożo bursztynów, powierzchnia złoża 243,51 ha.
3. **Niedźwiada I** – kopalina główna: piaski i żwiry; powierzchnia złoża 1,97 ha.
4. **Niedźwiada Kolonia** – kopalina główna: piaski i żwiry; powierzchnia złoża 5,71 ha.
5. **Niedźwiada Kolonia I** – złoża piasków i żwirów; powierzchnia złoża 1,97 ha.
6. **Niedźwiada Kolonia II** – kopalina główna: osady glaukonitonośne, kopaliny towarzyszące: bursztyny, surowce szklarskie, fosforyty; powierzchnia złoża 26,13 ha.
7. **Niedźwiada III** - kopalina główna: piaski i żwiry, osady glaukonitonośne, bursztyny; powierzchnia złoża 17,82 ha.
8. **Kolechowice Nowe** – złożo węgla kamiennego rozpoznane wstępnie (węgiel kamienny typ 33, typ 34, typ 31+32; powierzchnia złoża 26 500 ha.

źródło: <https://niedzwiada.e-mapa.net/>

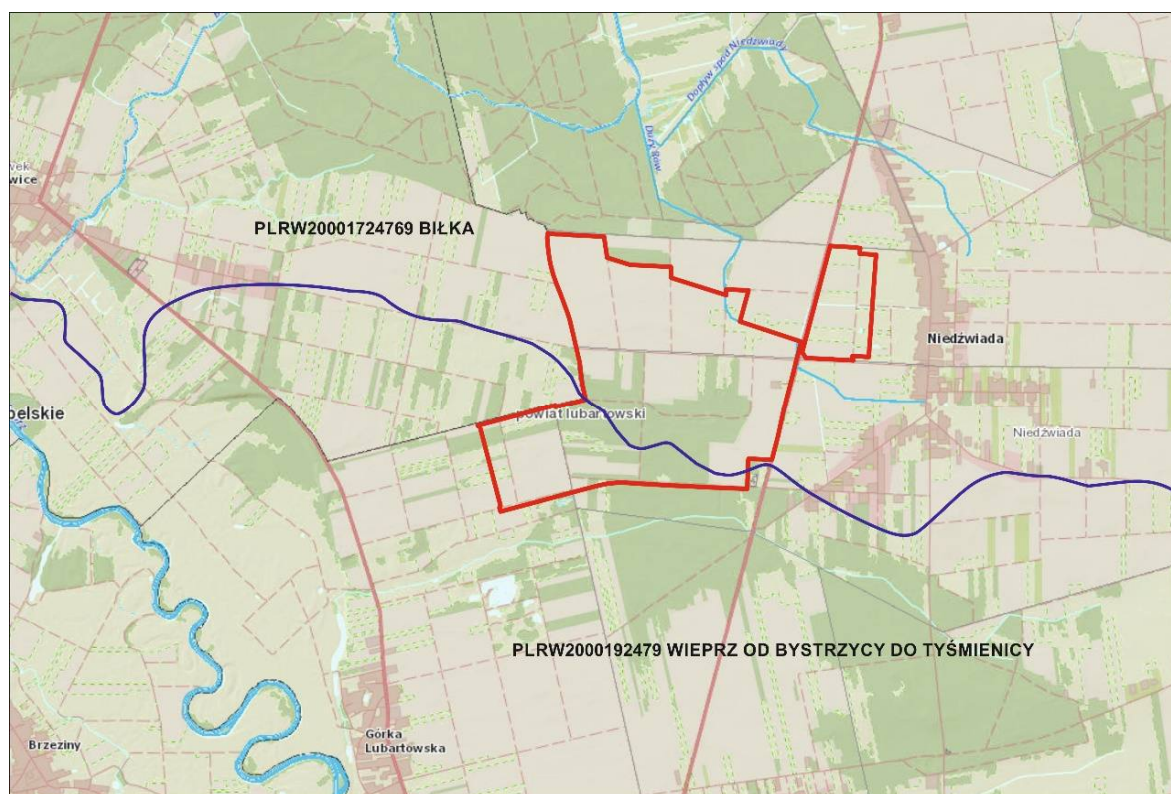
7.4. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Niedźwiada położona jest w międzyrzeczu Wieprza i Tyśmienicy (prawy dopływ Wieprza). Główną rzeką jest Wieprz, która przepływa południkowo z południa na północ, w zachodniej części gminy Niedźwiada, stanowiąc jej granicę administracyjną. Wieprz charakteryzuje się dużymi rocznymi wahaniami stanów wody dochodzącymi do 3 m. Średni roczny przepływ wieloletni Wieprza z lat 1951 – 1990 wynosi 22,4 m³/s, a średni niski przepływ – 9,34 m³/s. Na terenie gminy znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wieprz, dla których sporządzone zostały mapy zagrożenia powodziowego (M-34-22-A-d-3 i M-34-22-C-b-1). Tereny objęte zmianą planu nie są zlokalizowane na terenach zagrożonych powodzią.

W podziale na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), których granice pokrywają się z granicami naturalnych zlewni cieków powierzchniowych, tereny zmiany planu położone są w obrębie jednostek:

- PLRW2000192479 Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy
- PLRW20001724769 Biłka.

Zlewnie wód powierzchniowych

Źródło: <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

7.5. WODY PODZIEMNE

Zgodnie z podziałem hydroregionalnym (wg Paczyński, Sadurski), gmina Niedźwiada położona jest w obrębie VII regionu hydrogeologicznego lubelsko – radomskiego. Wody podziemne na obszarze opracowania związane są z utworami czwartorzędu, trzeciorzędu i górnej kredy. Poziom wód czwartorzędowych jest niejednorodny. Wyróżnić można poziomy związane z utworami aluwialnymi, nadglinowymi (gliny związane ze zlodowaczeniem środkowo – polskim) i utworami podglinowymi (poniżej poziomu tych glin). Głębokość zalegania wód czwartorzędowych waha się od powierzchni terenu do kilkunastu metrów. Z wód czwartorzędowych korzystają studnie gospodarcze kopane oraz niektóre studnie wiercone. Maksymalne wydajności tych studni wynoszą 6,0 m³/h przy depresjach od 1,5 do 2,1 m. Wydajność poziomu czwartorzędowego uzależniona jest w znacznej mierze od warunków atmosferycznych, stanu wód powierzchniowych i budowy geologicznej.

W dolinie Wieprza występują typowe płytkie wody aluwialne. Zalegają one na głębokości od 0,0 do 5 m poniżej powierzchni terenu. Zasobność wód aluwialnych jest niewielka, wahania poziomu wody nawiązują do stanów wody w rzece i szybko reagują na zmiany zasilania. W dolinie Piskornicy oraz w obrębie większych zagłębień, wody podziemne występują na niewielkich głębokościach przeważnie od 1,0 do 2,0 m poniżej powierzchni terenu. Występują one w osadach organicznych i pozostają w związku hydraulicznym z wodami wysocznymi. Poziom wód trzeciorzędowych ma lokalne rozprzestrzenienie i związany jest z piaskami glaukonitowymi eocenu. Wody podziemne występujące w utworach trzeciorzędowych ze względu na swoje lokalne rozprzestrzenienie i niekorzystne wykształcenie litologiczne nie mogą być brane pod uwagę jako poziom użytkowy.

Na terenie gminy studnie wiercone nie ujmuje wód tego poziomu.

Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, którego wody uznane zostały za strategiczne zasoby wodne o wysokim poziomie zagrożenia ich jakości ze względu na brak nakładu czwartorzędowego nad wodoność lub jego nieciągłość i znaczną przepuszczalność. Ochrona zasobów i jakości wód zbiornika ma na celu zapewnienie stałego źródła wody pitnej dla mieszkańców regionu. Na obszarze gminy znajdują się ujęcia wody: w Górcie Lubartowskiej, Zabieli, Tarle Kolonii, Niedźwiadzie Kolonii (wyłączone z eksploatacji) i w Brzeźnicy Bychawskiej (pełniące obecnie rolę przepompowni). Ujęcia wody posiadają zabezpieczone strefy ochrony bezpośredniej.

Obszar gminy Niedźwiada położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW200075. Struktura JCWPd 75 jest złożona z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem strefa zasilania i drenażu. Jednak, generalizując, można przyjąć, iż teren jednostki pod względem hydrogeologicznym stanowi obszar zamknięty. Jedynie w zachodnim jej fragmencie część wód podziemnych może nie być drenowana przez Wieprz, lecz odpływać bezpośrednio do Wisły. Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działaniami wód powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki. System krążenia wód podziemnych poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny. Poziom Q2 w strefach, gdzie jest pozbawiony izolacji od powierzchni terenu może być

zasilany przez infiltrację wód opadowych, natomiast w pozostałych obszarach zasilanie odbywa się przez przesączanie wód z powierzchni terenu lub z poziomów Q1, Pg-Ng, K przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz przez okna hydrogeologiczne z sąsiednich warstw wodonośnych. Poziom Q2 drenują główne ciek powierzchniowe, o głęboko wciętych dolinach: Wieprz, Tyśmiennica, Minina, Mała Bystrzyca, Białka. Poziomy Pg-Ng i K są zasilane na zasadzie przesączania z nadległych warstw wodonośnych. Drenowane natomiast przez główne ciek występujące na terenie JCWPd 75.

7.6. GLEBY

W gminie dominują gleby o średniej i słabej jakości. Wyróżnia się następujące typy i podtypy gleb:

- gleby bielicowe powstałe na piaskach ubogich w składniki mineralne – występują w niewielkich płatach, najczęściej porośnięte lasem,
- gleby pseudobielicowe, jako typ przejściowy między glebami brunatnymi i bielicowymi – zajmują w gminie 19,3% powierzchni użytków rolnych,
- gleby brunatne powstałe na skałach macierzystych zasobnych w węglan wapnia lub glinokrzemiany zawierające wapń – występują jako podtyp (gleby brunatne wylugowane i kwaśne), zajmują 53% powierzchni użytków rolnych,
- czarne ziemie należą do gleb zasobnych w składniki pokarmowe – zajmują 11% użytków rolnych i występują jako obramowania zagłębień bezodpływowych różnej genezy oraz w dolinie Piskornicy,
- mady występują na tarasach akumulacyjnych dolin rzecznych – zajmują 6,4% powierzchni użytków rolnych i charakteryzują się warstwowym układem materiału glebowego pod względem składu mechanicznego,
- gleby torfowe i murszowo – torfowe, zajmują łącznie kilka procent użytków rolnych gminy,
- gleby mułowo – torfowe i glejowe również o nieznacznym rozprzestrzenieniu i udziale w pokrywie glebowej, głównie w dolinach i zagłębieniach terenu, gleby o nadmiernym uwilgotnieniu i nieprawidłowych warunkach wodno – powietrznych.

Przewarżająca część gleb posiada odczyn kwaśny. Dominują gleby kompleksu żytniego słabego, żytniego dobrego oraz zbożowo-pastewnego. Ponadto występują gleby brunatne wylugowane, pseudobielicowe, rzadziej bielicowe w kompleksie glebowym żytnim słabym, zbożowo – pastewnym słabym, żytnim bardzo słabym. W dolinach rzek Wieprz i Piskornica oraz obniżeniach terenowych występują gleby torfowe i murszowo-torfowe.

Na obszarze objętym ustaleniami planu występują głównie gleby pseudobielicowe. Gleby te występują w kompleksie glebowym żytnim słabym i bardzo słabym.

7.7. WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Niedźwiada położona jest w strefie klimatu Wielkich Dolin. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec ze średnią temperaturą powietrza wynoszącą 17°C – 18°C, najzimniejszym – styczeń ze średnią temperaturą powietrza od –4°C do –5°C. Średnia temperatura powietrza w roku kształtuje się na poziomie od 7°C do 8°C. Średnie amplitudy roczne temperatury powietrza osiągają 22,0°C – 22,5°C i należą do jednych z wyższych w kraju. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych wynoszą od 550 do 600 mm. Najczęściej występują wiatry wiejące z sektora zachodniego i południowego.

W ciągu roku przeważają masy powietrza polarno – morskiego znad Oceanu Atlantyckiego. Przynoszą one ochłodzenie i opady w lecie, a zimą powodują ocieplenie. Na drugim miejscu pod względem częstotliwości napływania są masy powietrza polarno – kontynentalnego niosące ochłodzenie zimą, a latem upały. Niewielki udział mają masy powietrza arktycznego przyczyniającego się do pojawiania się przymrozków późną wiosną i wczesną jesienią. Sporadycznie napływają masy powietrza tropikalnego (morskiego, rzadziej kontynentalnego).

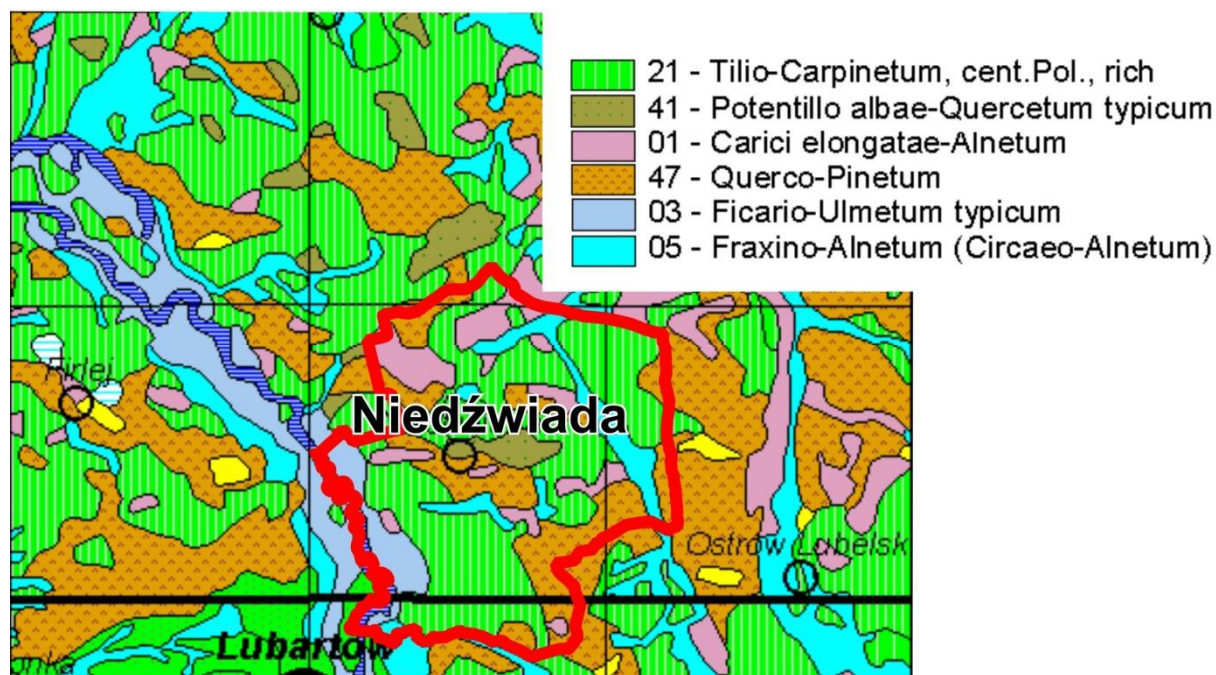
Na terenie gminy występuje zróżnicowanie klimatów lokalnych modyfikowanych przez rzeźbę terenu, wody, zagospodarowanie terenu, roślinność. Najkorzystniejsze warunki termiczno - wilgotnościowe i solarne występują na zboczach o ekspozycji południowej, południowowschodniej i południowo-zachodniej oraz na terenach wyniesionych, dostatecznie przewietrzonych. Niekorzystne warunki klimatu lokalnego występują w dolinach rzek i obniżeniach terenowych o płytkim zaleganiu wód gruntowych. Następuje tu akumulacja oziębionego powietrza, występują częste inwersje termiczne, przymrozki i mgły. Tereny objęte projektem planu, według oceny klimatu lokalnego, cechują się dobrymi warunkami klimatyczno-termicznymi i wilgotnościowymi.

7.8. SZATA ROŚLINNA

Roślinność potencjalna

Na podstawie mapy Potencjalna roślinność naturalna Polski (Jan Marek Matuszkiewicz) wynika, że panującym typem roślinności potencjalnej, jaka mogłaby zapanować w warunkach nieskrępowanej sukcesji ekologicznej, jest grąd subkontynentalny lipowo – dębowo – grabowy (*Tilio Carpinetum*) w odmianie środkowopolskiej i serii ubogiej, a także siedliska borów mieszanych sosnowo-dębowych (*Quercus Pinetum*) – ten typ roślinności dominowałby na terenie objętym projektem planu.

Roślinność potencjalna w granicach gminy Niedźwiada

Źródło: <https://www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html>

Roślinność rzeczywista

Na terenie objętym planem dominuje krajobraz rolniczy z dużą ilością **nieużytków**, w znacznym stopniu zadrzewionych i zakrzewionych oraz **pól uprawnych i ugorów**. Na terenach nieużytków stwierdzono występowanie takich roślin, jak: dziurawiec zwyczajny, przymiotno białe, wrotycz pospolity, nawłóć kanadyjska, chaber bławatek, krwawnik pospolity, cykoria podróżnik, rumianek pospolity, chaber łąkowy, prosienicznik szorstki, szczaw zwyczajny, jasieniec piaskowy, rumianek polny, gorczyca polna, nawłóć pospolita czy dziczęła ogrodowa rudbekia owłosiona. Wzdłuż rowu przecinającego teren objęty planem rosną gatunki preferujące większą wilgotność: czyściec błotny, pokrzywa zwyczajna, bniec biały, wierzbownica kosmata, karbieniec pospolity, tojeść pospolita, kielisznik zaroślowy, wiesiołek czerwonołodygowy, barszcz zwyczajny czy wyka ptasia. Wśród pól na nieużytkach, na których zaniechano uprawy, spore przestrzenie zajmuje roślinność zielna. Śródpolne zadrzewienia na terenie objętym planem tworzą w szczególności gatunki brzozy brodawkowatej, sosny zwyczajnej, klonu zwyczajnego, wierzby szarej, lipy drobnolistnej, dębu szypułkowego, topoli osiki, dzikiej jabłoni i jarzębu pospolitego. Z roślin kwiatowych na analizowanym terenie pojedynczo występują: przymiotno białe, bniec biały, poziomka pospolita, dzwonek okrągłolistny. W obniżeniu terenu występują łąki świeże. Na całym obszarze objętym analizą oraz w jego najbliższym sąsiedztwie najcenniejsze z przyrodniczego punktu widzenia są lasy zlokalizowane na działkach w północnej części terenu objętego planem i ciągnące się dalej na północ (poza planem) oraz mniejsze kompleksy w południowej części terenu objętego planem. Same lasy znajdujące się w granicach terenu objętego planem. Na większości powierzchni przeważają drzewostany mocno przetrzebione, z dominacją krzewów i młodych drzew. Największą powierzchnię zajmuje **bór sosnowy**, wykształcony z monokultury sosnowej lub świerkowej, w której z upływem czasu zaczęły

pojawiać się również inne gatunki drzew, takie jak: dąb szypułkowy, grab zwyczajny, topola osika lub brzoza brodawkowata. Z krzewów najczęściej występuje: leszczyna pospolita, jałowiec pospolity, czeremcha zwyczajna, jeżyna krzewiasta i borówka czarna. Oprócz boru sosnowego dosyć dużą powierzchnię tego kompleksu leśnego zajmuje **las mieszany**, z dominującymi gatunkami grabu zwyczajny, dębu szypułkowego, sosny zwyczajnej, topoli osiki, brzozy brodawkowatej a także mniej licznej lipy drobnolistnej, świerku pospolitego i klonu zwyczajnego. W podszyciu występuje leszczyna pospolita, jarząb pospolity, jałowiec pospolity i czeremcha zwyczajna. Dno lasu buduje najczęściej borówka czarna, jeżyna krzewiasta, poziomka pospolita i szczawik zajęczy. Rzadziej spotykane są: pszeniec zwyczajny, bodziszek cuchnący, gwiazdnica gajowa, żóltlica drobnokwiatowa i kopytnik pospolity. Las mieszany a także bór sosnowy miejscami przechodzi dosyć łagodnie w przylegające do kompleksu leśnego ugory. Na niektórych odcinkach wykształciła się więc różnej szerokości strefa ekotonowa, którą tworzą przede wszystkim młode drzewa i krzewy, takie jak: topola osika, dąb szypułkowy, grab zwyczajny, olcha czarna, klon jesionolistny, brzoza brodawkowata, wierzba szara, czeremcha zwyczajna, czereśnia dzika, jarząb pospolity i jeżyna krzewiasta.

7.9. FAUNA

Inwentaryzacja przyrodnicza terenu objętego planem i jego sąsiedztwa wykazała, że teren ten nie jest bogaty w gatunki zwierząt. Dotyczy to zarówno lasów położonych na północ od terenu objętego planem i w granicach planu (w południowej części terenu). Spośród **ptaków** leśnych występują tu pospolite gatunki (bogatki, zięby i sójki oraz nieco rzadsze dzięcioł duży i rudzik). Na skraju lasów zaobserwowano grzywacza oraz kwiczoła, a w rejonie przydrożnych drzew – gawrony. Zarośla i zarastające nieużytki to przede wszystkim siedlisko trznadla. W jednym miejscu (na śródpolnym wyrębie) odnotowano również gąsiorki, a na zarastających nieużytkach (przy rowie) - szczygły. Obserwacje większości gatunków sugerowały, że są to gatunki lęgowe. Otwarte tereny pól uprawnych oraz nieużytków stanowią miejsce występowania skowronka i pokląskwy. Tereny te stanowią również miejsca żerowisk dla gatunków dymówki i błotniaka stawowego, a także gatunków przelotowych – żurawi. Z cennych gatunków zanotowano również orlika krzykliwego. Spośród zaobserwowanych 19 gatunków ptaków stwierdzonych w rejonie inwentaryzacji - 17 to gatunki objęte ochroną ścisłą (oprócz bażanta i grzywacza, a 4 należą do tzw. gatunków naturowych, chronionych prawem europejskim (gąsiorek, błotniak stawowy, żuraw i orlik krzykliwy).

Ssaki reprezentowane są przez gatunki pospolite (sarny, dziki, kret europejski, lis, zając, jeleń). Dla większości gatunków teren ten stanowi wyłącznie miejsce żerowiska.

Gady i płazy

Nieużytki w różnych częściach analizowanego terenu są miejscem występowania jaszczurki zwinki. Z płazów obserwowano żaby trawne, występujące w wilgotnym kompleksie leśnym wokół łąk świeżych.

Motyle

Podczas inwentaryzacji stwierdzono 14 gatunków motyli dziennych. Występują one we wszystkich typach siedlisk na terenie objętym planem i w jego najbliższym sąsiedztwie, choć największe zagęszczenie osobników i gatunków stwierdzono na nieużytkowanych łąkach oraz nieużytkach porolnych w zaawansowanych fazach sukcesji roślinnej.

Najczęstszym gatunkiem motyla jest przestrojnik jurtina. Bardzo liczne są na tym obszarze również: rusałka pawik i latolistek cytrynek, strzępotek ruczajnik, bielinek kapustnik, osadnik megera, czerwończyk uroczek. Na obszarach leśnych i w zaroślach występuje przestrojnik trawnik. Rzadziej występują: dostojka selene, dostojek malinowiec, karłatek rysak i czerwończyk dukacik (na skraju lasu).

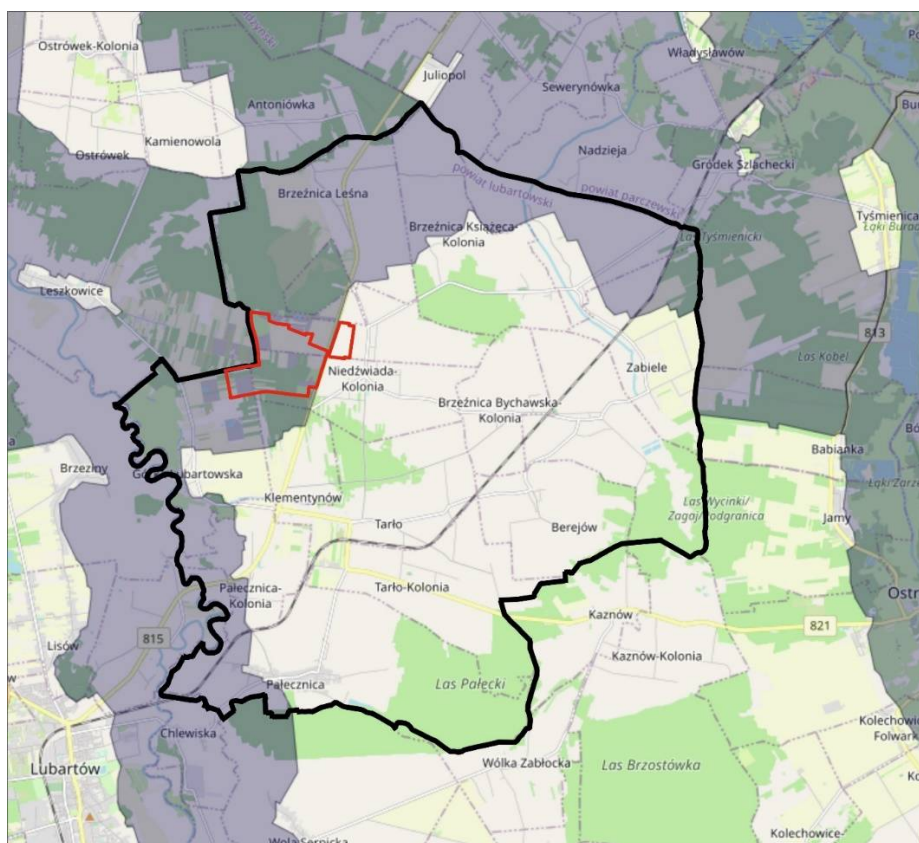
7.10. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

W systemie przyrodniczym gminy najważniejszą rolę odgrywają:

- **dolina rzeki Wieprz** – korytarz ekologiczny o randze krajowej, stanowiący element Krajowej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL); dolina rzeki Wieprz łączy od południa Nadwieprzański Park Krajobrazowy z położonym na północ Obszarem Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”;
- **dolina Piskornicy** – lokalny korytarz ekologiczny, łączący system przyrodniczy gminy z doliną rzeki Tyśmienicy;
- **korytarz łąkowo-leśny** – lokalny korytarz ekologiczny w południowej części gminy, łączący dolinę rzeki Wieprz z Pojezierzem Łęczyńsko Włodawskim;
- **torfowiska Bagno Jezioro i Bagno Wygorzel** – obszary węzłowe;
- **lasy: Pałeczki, Mitros, Wycinki, Górecki** – obszary węzłowe.

Większa część terenu objętego planem położony jest w granicach korytarza - Dolina Dolnego Wieprza.

Ponadlokalne korytarze ekologiczne

źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

7.11. WALORY PRZYRODNICZE, KRAJOBRAZOWE I KULTUROWE

7.11.1. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

Teren objęty sporządzeniem planu położony jest w sąsiedztwie terenów górniczych, pól i ugorów, łąk oraz lasów. Tereny leśne otaczają obszar z trzech stron – od zachodu, północy i południa. Obszar graniczy z drogą wojewódzką nr 815 Lubartów – Parczew. Teren planu położony jest na łagodnym wzniesieniu, we wschodniej części Wysoczyzny Lubartowskiej i zajmuje najwyższą część wzniesienia, które bardzo łagodnie opada ku północy i zachodowi. Krajobraz tego obszaru wraz z jego sąsiedztwem ma charakter industrialno-rolniczy. Elementami typowo antropogenicznymi krajobrazu są drogi, a przede wszystkim wyrobiska kopalni kruszyw naturalnych oraz towarzyszące im hałdy urobku, a także towarzysząca kopalni zabudowa.

7.11.2. OCHRONA PRZYRODY

Spośród form ochrony przyrody, wymienionych w *ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, na obszarze gminy Niedźwiada znajdują się:

- ✓ 2 użytki ekologiczne położone w południowej części gminy Niedźwiada w Lesie Pałeckim - są to obszary torfowisk i łąk o łącznej powierzchni 1,57 ha (0,66 ha i 0,91 ha), ustanowione Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z 06.02.1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Lub. z 27.02.1995 r. Nr 1, poz.14) oraz Rozporządzeniem Nr 143 Wojewody Lubelskiego z 16.07.2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Lub. z 01.08.2002 r. Nr 80, poz.1700),
- ✓ 1 pomnik przyrody na terenie parku w Pałeczniczy - Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*, powołany Decyzją Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie z dnia 29 grudnia 1979 r.

Żaden z powyższych obiektów chronionych nie znajduje się w granicach objętych ustaleniami planu, ani też w jego sąsiedztwie.

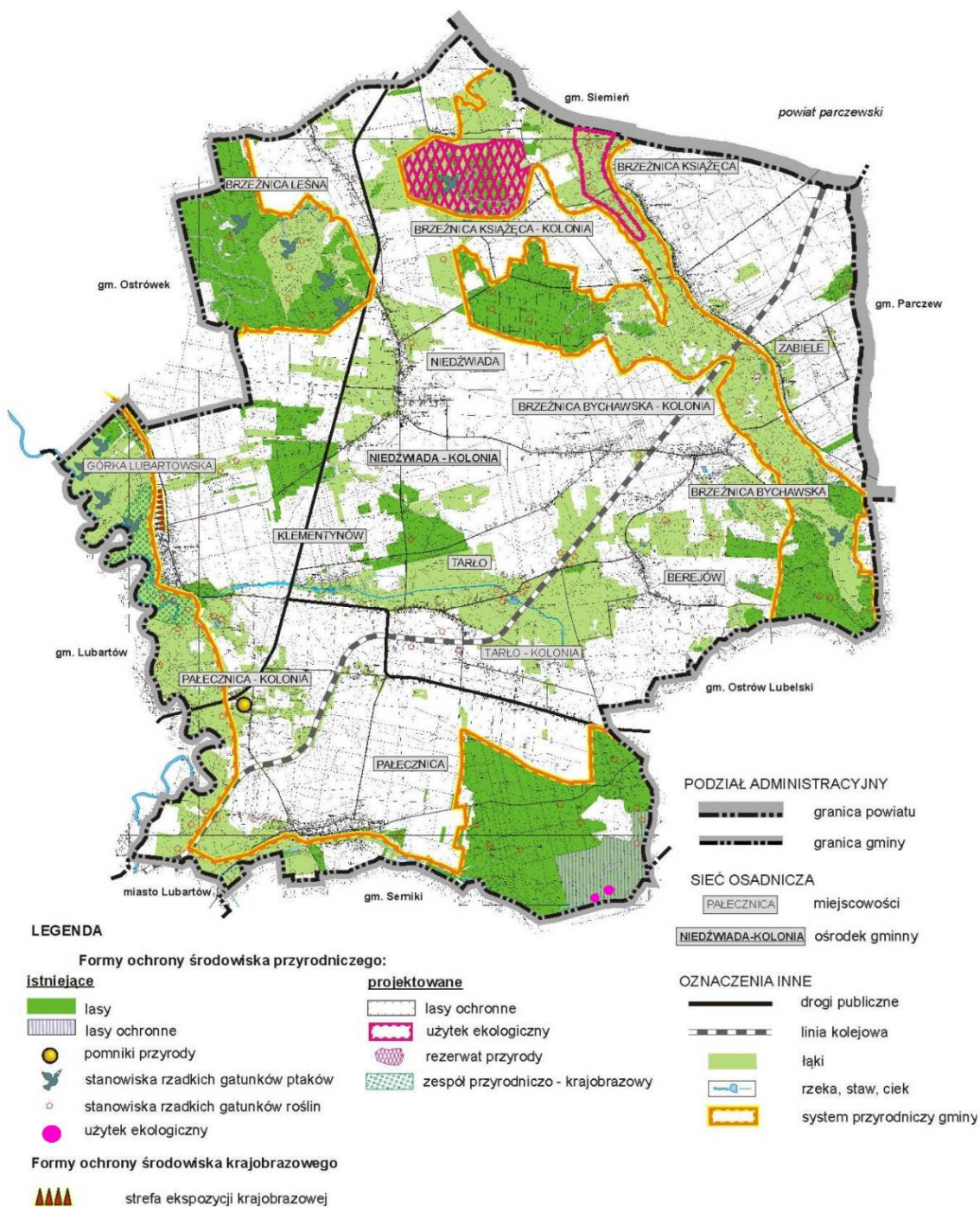
Najbliższe cenne obszary ochrony przyrodniczej to:

- Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) Dolina Tyśmienicy PLB060004 – granica obszaru przebiega w odległości ok. 12 km w kierunku wschodnim od terenu objętego planem,
- Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) Lasy Parczewskie PLB060006 – granica obszaru przebiega w odległości ok. 12 km w kierunku wschodnim od terenu,
- obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Ostoja Parczewska PLH 060107 granica obszaru przebiega w odległości ok. 18 km w kierunku wschodnim od terenu analizy.

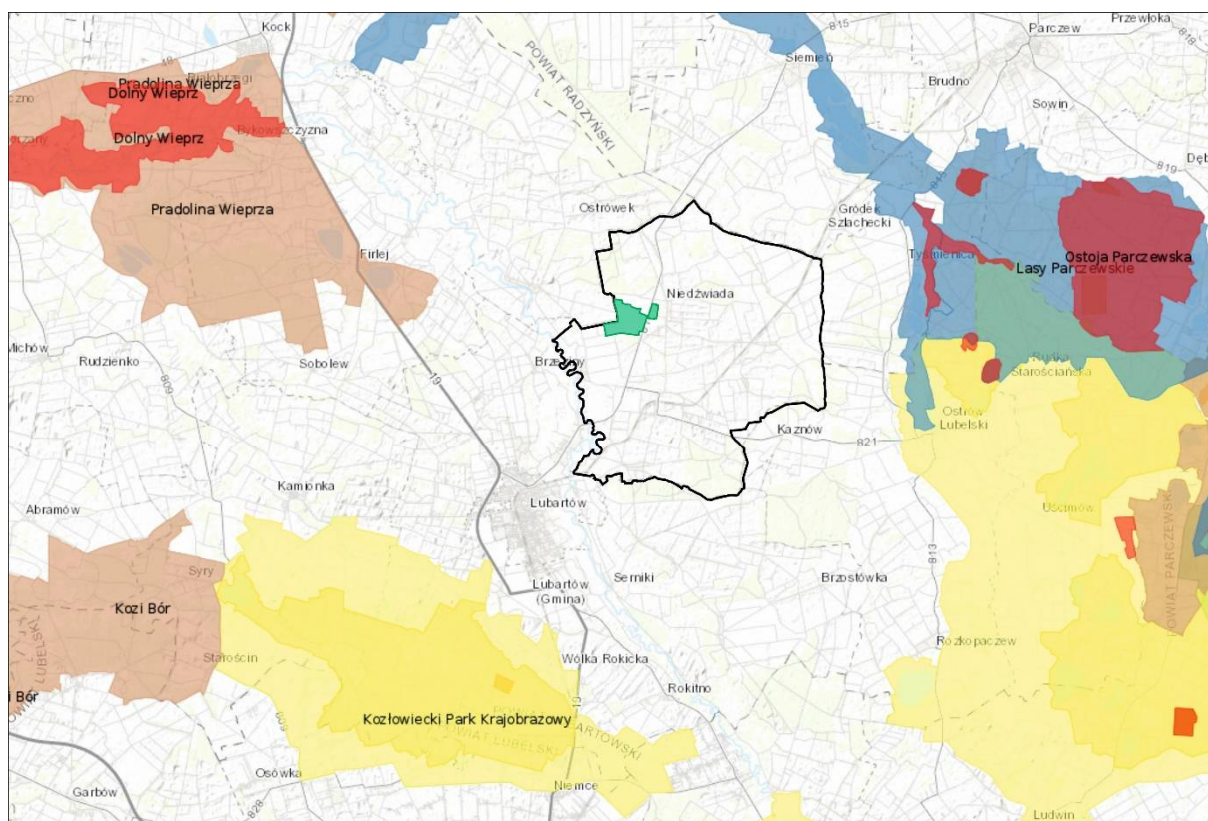
Pozostałe cenne formy ochrony przyrody zlokalizowane poza granicami gminy:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Pradolina Wieprza – granica obszaru przebiega w kierunku zachodnim w odległości ok. 7,5 km od terenu objętego planem,
- Park Krajobrazowy Pojezierze Łęczyńskie z otuliną - granica otuliny przebiega w kierunku wschodnim w odległości ok. 10,5 km,
- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Stawy Siemień - granica zespołu przyrodniczego przebiega w kierunku północno – wschodnim w odległości ok. 9,5 km od terenu inwestycji.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Niedźwiada

Obszary prawnej ochrony przyrody w otoczeniu gminy Niedźwiada

 teren opracowania planu

7.11.3. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

W granicach terenu objętego planem nie są zlokalizowane obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego. W granicach planu (na terenie oznaczonym w planie symbolem 1U-RZM) znajduje się kapliczka wpisana do gminnej ewidencji zabytków. W granicach planu wyznaczone zostały również strefy ochrony archeologicznej dla stanowisk archeologicznych odkrytych podczas prowadzonych badań powierzchniowych AZP 71-82/53-1, 71-82/44-1 i 71-82/33-13, ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

VIII. NATURLNA ODPORNOŚĆ ŚRODOWISKA NA DEGRADACJĘ ORAZ JEGO ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI

Pod pojęciem odporności środowiska przyrodniczego na degradację należy rozumieć zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi, mimo naruszenia jej przez czynniki zarówno pochodzenia naturalnego, jak i sztucznego. O ogólnej odporności na degradację decydują takie elementy środowiska naturalnego, jak: rzeźba terenu, biosfera, hydrosfera oraz pedosfera. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwia

uchwycenie tych komponentów, które cechują się najmniejszą odpornością na czynniki niszczące, dzięki czemu możliwe będzie podjęcie odpowiednich środków ochrony tych elementów, determinując tym samym sposób zagospodarowania i użytkowania obszarów.

8.1. ODPORNOŚĆ LITOSFERY

Rzeźba terenu stanowi jeden z najtrwalszych elementów środowiska, o ile nie podlega ona intensywnym procesom geomorfologicznym, w szczególności ruchów masowych i procesów spłukiwania (erozji wodnej). Na terenach objętych projektem planu nie występują znaczne spadki terenu, które wpływałyby na powstawanie erozji wodnej. Na terenie gminy Niedźwiada wyznaczone zostały tereny predysponowane do występowania ruchów masowych – nie obejmują one jednak obszaru projektu planu.

8.2. ODPORNOŚĆ BIOSFERY

Biosfera jest geokomponentem podatnym na oddziaływanie czynników zewnętrznych. Szczególnie wrażliwym na przekształcenia są zbiorowiska leśne. Odporność szaty leśnej zależy od czynników: biotycznych, abiotycznych, antropogenicznych. Im większa zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, tym większa jest odporność na antropopresję i część naturalnych zagrożeń. W obszarze projektu planu znajdują się lasy, które ciągną się dalej na północ tworząc duży kompleks leśny. Skład gatunkowy drzewostanów, a zwłaszcza zawartość gatunków liściastych jest istotnym wskaźnikiem opisującym wrażliwość ekosystemu na degradację. Przeważającym typem siedliskowym w lasach na terenie planu i sąsiadujących z terenem objętym planem jest sosna i świerk w dalszej kolejności grab, topola, osika, brzoza. Są to siedliska lasów mieszanych świeżych i borów mieszanych świeżych. Siedliska te ocenia się jako mało odporne na zagrożenia biotyczne i średnio odporne na zagrożenia antropogeniczne (pożary).

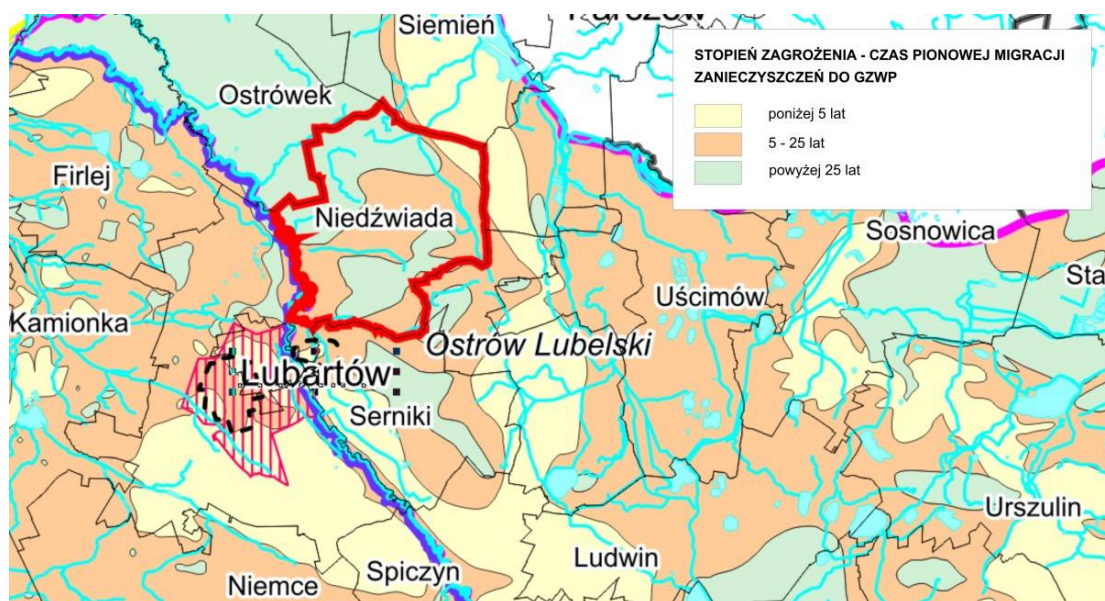
8.3. ODPORNOŚĆ PEDOSFERY

Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- intensywną produkcją rolną i hodowlaną,
- intensywnymi melioracjami gleb,
- erozją gleb w obrębie stromo położonych stoków,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych i tras komunikacyjnych,
- terenami przylegającymi do zakładów przemysłowych,
- miejscami składowania odpadów.

Obszar gminy Niedźwiada narażony jest na występowanie erozji wietrznej. Czynnikiem kształtującymi nasilenie tej erozji są: podatność materiału glebowego na wywiewanie, wilgotność gleby, prędkość wiatru, położenie w terenie, czas i sposób prowadzenia zabiegów uprawowych oraz stopień pokrycia roślinnością. Na terenie objętym planem występują piaski gliniaste i piaski luźne, które są narażone na wywiewanie w stopniu średnim (na poziomie 15 - 30 t/ha/rok).

Stopień zagrożenia wód podziemnych na terenie gminy Niedźwiada

źródło: na podstawie Ekofizjografii opracowanej dla Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Pod względem hydrologicznym gmina położona jest w obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. Stopień zagrożenia wód podziemnych, określany jako czas pionowej migracji zanieczyszczeń do GZWP. Na terenach objętych zmianą planu czas pionowej migracji zanieczyszczeń wynosi powyżej 25 lat, co oznacza niski stopień zagrożenia zanieczyszczeniami.

Przepuszczalność utworów powierzchniowych

Przepuszczalność	Rodzaj utworów geologicznych	Współczynnik filtracji (m/s)	Współczynnik przepuszczalności (darcy)	Występowanie utworów na obszarze gminy
średnia	piaski i skały lite silnie uszczelnione	$10^{-5} - 10^{-4}$	1 - 10	duże obszary koncentrują się na południe od Niedźwiady – Kolonii, na wschód od Górki Lubartowskiej oraz na zachód od doliny Piskornicy, jak również częściowo na terenie objętym planem
słaba	gliny i pyły	$10^{-6} - 10^{-5}$	0,1 - 1	największe obszary koncentrują się w północnej części obszaru – w okolicach Brzeźnicy Leśnej

				i na południe od tej miejscowości, a także w południowo - wschodniej części gminy, jak również obejmują tereny objęte planem
zmienna	grunty organiczne	$10^{-3} - 0$	0,1- 100	dolina Piskornicy, zagłębienia bezodpływowe
zróżnicowana	grunty antropogeniczne	brak przepuszczalności		obszary jednostek osadniczych
bardzo słaba	skały lite, słabo uszczelnione i ropy	$<10^{-8}$	$<0,001$	w dolinie rzeki Wieprz oraz w południowej części gminy, w okolicach miejscowości Pałecznicza – Kolonia i Tarło – Kolonia

Źródło: Mapa hydrograficzna Polski

8.4. ODPORNOŚĆ ATMOSFERY

Powietrze jest tym elementem środowiska, na którego stan istotny wpływ mogą mieć źródła emisji szkodliwych substancji położone nawet w znacznych odległościach od badanego obszaru. W przypadku jednak terenów o niewielkim stopniu uprzemysłowienia, jak w przypadku gminy Niedźwiada, najważniejsze są zanieczyszczenia komunikacyjne i pochodzące z indywidualnych kotłowni, nasilające się w okresie grzewczym. W sąsiedztwie terenu objętego planem brak jest zabudowy, która miałaby wpływ na jakość środowiska. Jednak z uwagi na występującą w bezpośrednim sąsiedztwie terenu planu eksploatację kopalni – głównym źródłem zanieczyszczeń są pyły oraz spaliny pochodzące z maszyn pracujących na terenie kopalni.

IX. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

9.1. STAN CZYSTOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Brak punktów pomiarowych oraz sieci monitorujących stężenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na terenie gminy Niedźwiada utrudnia ocenę jakości powietrza. Źródła informacji na temat jakości powietrza pochodzą głównie z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie.

Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM10	PM2,5	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A

Źródło: Stan środowiska w województwie lubelskim, Raport 2020 r.

Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

Źródło: Stan środowiska w województwie lubelskim, Raport 2020 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę lubelską zaliczono do klasy A. Jak wynika z danych WIOŚ w Lublinie, strefę lubelską, według kryterium ochrony zdrowia, zaliczono do klasy C z uwagi na przekroczenia 24-godzinnych stężeń pyłu PM10 i benzo/a/pirenu w pyłe PM10.

Stan jakości powietrza w gminie Niedźwiada kształtowany jest przede wszystkim przez:

- rozproszone źródła ciepła: lokalne kotłownie w budynkach użyteczności publicznej oraz indywidualne kotłownie w zabudowie mieszkaniowej. Na terenie gminy brak jest zbiorczej sieci ciepłowniczej. Źródła tzw. „niskiej emisji” stanowią w gminie indywidualne systemy grzewcze oraz niewielkie kotłownie pracujące na potrzeby budynków użyteczności publicznej. Większość gospodarstw domowych zaopatrywanych jest w ciepło ze źródeł indywidualnych opalanych paliwami stałymi, głównie węglem i drewnem;
- eksploatacja kopalni w obrębie Niedźwiada – na skutek prowadzonej działalności górniczej zanieczyszczenia powietrza wynikają z unoszenia się frakcji piasku, jak również emisji spalin maszyn pracujących na terenie kopalni;
- komunikację samochodową: w całej gminie ruch pojazdów samochodowych ma umiarkowane natężenie. Główny szkielet komunikacyjny tworzą drogi wojewódzkie: nr 815 relacji Wisznice – Parczew – Siemień – Lubartów (klasy G) – przy której położony

jest teren objęty zmianą planu Substancje emitowane z silników pojazdów wpływają na jakość powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg.

9.2. HYDROSFERA

Wody powierzchniowe

Tereny objęte ustaleniami zmiany planu znajdują się w obszarach jednolitych części wód powierzchniowych:

- PLRW20001724769 Biłka
- PLRW2000192479 Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan JCWP	Odstępstwo	Typ odstępstwa
2000192479	Wieprz do Bystrzycy do Tyśmienicy	Naturalna część wód	zły	dobry	zły	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu, brak możliwości technicznych
20001724769	Biłka	Sztuczna część wód	Poniżej dobrego	dobry	zły	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu, brak możliwości technicznych, dysproporcjonalne koszty

źródło: na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

Jakość wód podziemnych oceniana jest pod kątem stanu chemicznego oraz stanu ilościowego wód podziemnych. Obszary objęte projektem planu znajdują się w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWP nr 75. Ocena stanu JCWP nr 75 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona.

Na terenie gminy Niedźwiada nie ma zlokalizowanych punktów monitoringu jakości wód podziemnych prowadzonych przez WIOŚ. Stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych JCWPd 75 dostępnych do zagospodarowania kształtuje się na poziomie 6,1% (600 431 m³/d).

Informacja o stanie ekologicznym, celach środowiskowych i działaniach dla JCWPd 75

Kod JCWP	Aktualny stan ilościowy	Aktualny stan chemiczny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Działania podstawowe
			Stan ilościowy	Stan chemiczny		
PLGW200075	Dobry	Dobry	Dobry stan ilościowy	Dobry stan chemiczny	niezagrożona	▪ działania administracyjne; ▪ badanie i monitorowanie środowiska wodnego; ▪ realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami; ▪ sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód

źródło: na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

9.3. PEDOSFERA

Brak jest szczegółowych informacji na temat stanu gleb na terenie gminy Niedźwiada, z uwagi na brak punktów monitoringu gleb. Źródłem zanieczyszczenia gleb na terenie gminy są przede wszystkim zanieczyszczenia komunikacyjne, w szczególności dotyczy to terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg o największym natężeniu ruchu, głównie dróg wojewódzkich nr 815 i 821.

9.4. JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO

Poziomy dopuszczalne hałasu określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. 2014 poz. 112)*. Na terenie gminy nie występują źródła o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałasu. W granicach planu znajduje się zabudowa zagrodowa, kwalifikująca się do terenów chronionych akustycznie. Na obszarze planu, w związku z istniejącą w bezpośrednim sąsiedztwie działalnością gospodarczą, głównymi źródłami hałasu są maszyny ciężkie wykorzystywane na terenie kopalni, jak również ruch samochodowy transportujący urobek. Przeprowadzone analizy emisji hałasu będącego skutkiem prowadzonych prac eksploatacyjnych, sporządzone na potrzeby *Karty informacyjnej planowanego przedsięwzięcia polegającego na eksploatacji złoża piasków skałeniowo-kwarcowych i kopalin towarzyszących – glaukonitu i bursztynu „Górka Lubartowska – Niedźwiada” wraz z zakładem przerobczym i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w miejscowości Brzeźnica Leśna*

Kolonia, gmina Niedźwiada, dowiodły, że poziom hałasu nie wpływa aktualnie negatywnie na najbliższą zabudowę zagrodową i mieszkaniową, mieszcząc się w granicach dopuszczalnych Rozporządzeniem poziomów.

9.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Negatywny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą:

- linie i stacje elektroenergetyczne – źródła pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne – urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne o częstotliwości od ok. 0,1 MHz do ok. 100 GHz.

Sieć elektroenergetyczna na terenie Niedźwiada zasilana jest z dwóch punktów GPZ 110/15kV Lubartów oraz z GPZ 110/15kV Parczew. Na terenie gminy znajduje się linia 15kV zaopatrująca w energię elektryczną miejscowość Pałecznicza oraz kilkadziesiąt napowietrznych stacji transformatorowych. Gmina Niedźwiada objęta jest badaniami promieniowania elektromagnetycznego (PEM). W latach 2017-2018 roku badania przeprowadzone zostały w 1 punkcie pomiarowym. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3 000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego wyniosła 0,18 V/m i była zdecydowanie niższa od wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Niedźwiada. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarne regulują, iż w obrębie promieniowania elektromagnetycznego pozostawia się „pas techniczny” z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dot. przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska.

X. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU

W przypadku odstąpienia od sporządzenia projektu miejscowego planu, przedmiotowe tereny częściowo pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu tj. nieruchomości nie objęte aktualnie ustaleniami planu pozostaną w użytkowaniu rolno-leśnym lub staną się nieużytkami, jak większość terenów rolniczych w sąsiedztwie terenu objętego analizą, co głównie ma związek z niską przydatnością rolniczą tych gruntów. Na części terenów prowadzona byłaby najprawdopodobniej eksploatacja kopalni lub prowadzona byłaby inna działalność gospodarcza – zgodnie z ustaleniami obowiązującego planu.

XI. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU

Z punktu widzenia możliwości realizacji projektowanych inwestycji wynikających z wprowadzonych zmian w zagospodarowaniu terenów przeanalizowano zagadnienia, które mogą stać się potencjalnym źródłem problemów w zakresie ochrony środowiska. W szczególności przeanalizowano wpływ projektu planu na poniższe zagadnienia, które wiążą się z ustaleniami dokumentu:

- położenie terenów objętych projektem planu na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 i potencjalne zagrożenie skażenia wód,
- ochrona gruntów rolnych i leśnych przed nierolniczym i nieleśnym użytkowaniem,
- ochrona złóż kopalni,
- uwarunkowania krajobrazowe i ład przestrzenny,
- przekroczenia standardów jakości powietrza w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej oraz uciążliwość akustyczna.

Ochrona wód podziemnych

Obszar analizy znajduje się w obszarze GZWP Nr 407 Chełm – Zamość. W związku z brakiem odpowiedniej izolacji oraz wzmożoną eksploatacją wód podziemnych, dla obszarów szczególnie narażonych na degradację wód podziemnych, zwłaszcza wychodni zawodnionych utworów kredowych, *Prawo wodne* dopuszcza się wprowadzenie do zasad zagospodarowania przestrzennego i użytkowania terenów zakazów wznoszenia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Projekt ochrony GZWP Nr 407 według dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla zbiornika wód „Chełm - Zamość” nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu. Realizacja ustaleń projektu planu na obszarze GZWP Nr 407 wymagać będzie stosowania się do zasad ustalonych w projekcie *Dokumentacji określającej warunki*

hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP Nr 407 (Chełm - Zamość) oraz dodatku do Dokumentacji hydrologicznej, opracowanego w roku 2016.

Obszar gminy Niedźwiada znajduje się w obrębie JCWPd nr 75. Stan ilościowy oraz stan chemiczny oceniony został jako dobry. Przedmiotowa JCWPd nie jest zagrożona pod względem utrzymania dobrego stanu wód. PGW nie przewiduje derogacji wynikającej z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Przewidziane zostało zastosowanie działań minimalizujących negatywny wpływ na stan wód, w grupie której wymienia się:

- działania administracyjne,
- badanie i monitorowanie środowiska wodnego,
- realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami,
- sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

Ochrona gruntów rolnych i leśnych

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie przed nierolniczym i nieleśnym użytkowaniem na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. 2021 poz. 1326, z późn. zm.). W myśl zapisów art. 3 ust. 1 ww. ustawy, ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W stosunku do gruntów rolnych, szczególną ochroną objęte są grunty klas I-III, a przeznaczenie ich na cele nierolnicze wymaga uzyskania zgody właściwego ministra.

W projekcie miejscowego planu nie dokonuje się zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze. Grunty w granicach planu cechują się średnią i niską przydatnością do rolniczego użytkowania – dominują grunty klas RIVb i RV.

Ochrona gruntów leśnych polega na (art. 3 ust. 2):

- ✓ ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
- ✓ zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi;
- ✓ przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
- ✓ poprawianiu ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności;
- ✓ ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

W granicach planu znajdują się grunty leśne, stanowiące własność prywatną, które zgodnie z ustaleniami planu zostały utrzymane w dotychczasowym użytkowaniu.

Ochrona złóż kopalin

Ochrona zasobów kopalin wynika z przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Ma ona na celu zabezpieczenie dostępności tych zasobów w celu ich gospodarczego wykorzystania w przyszłości. Rozwój eksploatacji złóż winien być uwarunkowany ochroną środowiska, jak i całego złoża, poprzez:

- prowadzenie eksploatacji złóż z uwzględnieniem racjonalnego ich wykorzystania;
- stosowanie technologii zapewniających ograniczenie ujemnych skutków eksploatacji złoża na środowisko naturalne;
- przeciwdziałanie degradacji ziemi i krajobrazu poprzez sukcesywne prowadzenie rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

Prowadzenie eksploatacji kopalin powinno odbywać się na podstawie projektu zagospodarowania złoża. Po eksploatacji teren powinien zostać zrehabilitowany w kierunku najbardziej optymalnym.

Ochrona krajobrazu

Teren objęty planem nie znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Na analizowanym terenie nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków. W granicach terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 1U-RZM (przy drodze wojewódzkiej) znajduje się kapliczka wpisana do gminnej ewidencji zabytków, podlegająca ochronie na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ponadto, zgodnie z art. 32 i 33 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami odkryte w trakcie robót ziemnych przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, że są zabytkiem podlegają ochronie prawnej. Inwestor zobowiązany jest do wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, odpowiedniego zabezpieczenia miejsca i niezwłocznego powiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ład przestrzenny, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Wyrazem dbałości o ład przestrzenny jest zagospodarowywanie terenów zgodnie z wytyczoną polityką przestrzennego zagospodarowania określoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz na podstawie planów miejscowych. Zgodnie ze studium gminy Niedźwiada teren objęty ustaleniami planu położony jest w strefie aktywności gospodarczej – z przeznaczeniem pod funkcje produkcyjne, usługowe, eksploatacji kopalin oraz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy przekraczającej 500 kW. Teren położony jest w oddaleniu od stref mieszkaniowych.

Emisja zanieczyszczeń i uciążliwość akustyczna

Ocena jakości powietrza jest prowadzona wg kryteriów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego

i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu. Poziom dopuszczalny – jest to poziom substancji, który ma być osiągnięty w określonym terminie i który po tym terminie nie powinien być przekraczany; poziom dopuszczalny jest standardem jakości powietrza. Poziomy dopuszczalne są określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin. W Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu podane są wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu dla terenu kraju, oznaczenie numeryczne tych substancji oraz okresy, dla których uśrednione są wartości odniesienia, z wyłączeniem obszarów ochrony uzdrowskiej. Aktualna działalność inwestycyjna prowadzona w bezpośrednim sąsiedztwie terenu opracowania planu – eksploatacja kopalni, nie powoduje przekroczenia standardów jakości powietrza, czyli poziomów odniesienia substancji określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Rozwój działalności gospodarczej w granicach miejscowego planu będzie powodować prawdopodobnie wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza.

Na podstawie faktycznego zagospodarowania, w granicach projektu zmiany planu występują tereny prawnie chronione przed hałasem, którymi są tereny zabudowy zagrodowej. Wymagania dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014 poz. 112). Zgodnie z ustaleniami projektu planu, zagospodarowanie terenów nie może powodować przekroczenia emisji hałasu na terenach chronionych akustycznie. Działaniami ograniczającymi hałas mają być rozwiązania techniczne, urządzenia oraz zieleń izolacyjna.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	LAeq D T = 16h	LAeq N T = 8h	LAeq D T = 8h	LAeq N T = 1h
Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45

XII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKIE TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W DOKUMENCIE

Dokumenty strategiczne opracowywane na poziomie krajowym implementują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, w tym wspólnotowym. W analizowanym projekcie miejscowego planu kluczowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione. Dotyczy to w szczególności rozwoju OZE, ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarki odpadami oraz ochrony kopaliny.

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska – przyjęty przez Radę UE 29 marca 2022 r. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r., określa następujące cele dla Unii Europejskiej do 2030 r.:

- nieodwracalne i stopniowe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wzmocnienie ich pochłaniania przez naturalne i inne pochłaniacze w Unii w celu osiągnięcia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., jak określono w rozporządzeniu (UE),
- stałe postępy w zakresie wzmocnienia zdolności przystosowawczych, zwiększenia odporności i ograniczenia wrażliwości na zmianę klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, który daje planecie więcej niż sam bierze, oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- dążenie do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, oraz ochrony zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem,
- ochroną, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego, zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich,
- promowanie zrównoważenia środowiskowego i ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją, w szczególności w obszarze energii, rozwoju przemysłu, budownictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r., określa cel główny: „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”.

Dokument ten określa również cele i działania w nawiązaniu do kluczowych komponentów środowiska:

- ✓ Woda: Wzmocnienie ochrony przed powodzią i suszą. Zapewnienie mieszkańcom zaopatrzenie w dobrej jakości wodę. Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.
- ✓ Powietrze: Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę i likwidację nieefektywnych kotłów i ograniczanie emisji z transportu drogowego. Wsparcie dla gmin w przygotowaniu programów ograniczania niskiej emisji. Modernizacja istniejących i rozwój nowych sieci ciepłowniczych. Upowszechnienie wykorzystania energii elektrycznej do celów grzewczych.
- ✓ Powierzchnia ziemi: Utrzymanie produktywności gruntów rolnych i leśnych poprzez ograniczanie przeznaczenia ich na inne cele. Doprowadzenie do powszechniejszego wykorzystywania obszarów przemysłowych na cele inwestycyjne.
- ✓ Przyroda i krajobraz: Obiektywna ocena i weryfikacja powierzchni chronionych. Usprawnienie zarządzania siecią Natura 2000. Wskazanie, we współpracy z samorządami, najcenniejszych, priorytetowych krajobrazów Polski i zapewnienie ich ochrony. Sfinansowanie przedsięwzięć dotyczących ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni i terenów wodnych (tzw. zielonej i błękitnej infrastruktury).
- ✓ Gospodarka odpadami: Ograniczenie powstawania odpadów. Inwestycje związane z prawidłowym gospodarowaniem odpadami. Modernizacja oczyszczalni ścieków pod kątem wdrożenia w nich podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym.
- ✓ Klimat: Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu, rolnictwa, gospodarki odpadami oraz sektora komunalno-bytowego. Wsparcie inwestycji w odnawialne źródła energii. Modernizacja elektrociepłowni, ciepłowni i elektrowni. Rozwój transportu niskoemisyjnego i zeroemisyjnego. Zwiększenie pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy poprzez realizację koncepcji Leśnych Gospodarstw Węglowych. Upowszechnienie nowoczesnego budownictwa drewnianego.
- ✓ Adaptacja do zmian klimatu: Wsparcie samorządów w opracowaniu i wdrażaniu planów adaptacji do zmian klimatu oraz w tworzeniu nowych terenów zieleni i terenów wodnych. Budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji. Doprowadzenie do renaturyzacji rzek i ich dolin oraz mokradeł.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 18 grudnia 2019 r. Dokument wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- ✓ obniżenie o 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- ✓ 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:

- 14% udziału OZE w transporcie,
- roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
- ✓ wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- ✓ redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 został sporządzony w oparciu o krajowe strategie rozwoju zatwierdzone na poziomie rządowym (m.in. Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030, Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030) oraz uwzględniając projekt Polityki energetycznej Polski do 2040 r.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. przyjęta przez Radę Ministrów 2 lutego 2021 r. Dokument zakłada m.in.:

- ✓ Rozwój odnawialnych źródeł energii (cel szczegółowy 6)
- ✓ Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji (cel szczegółowy 7)

Projektuje się wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach. W 2030 r. udział OZE w końcowym zużyciu energii brutto wyniesie co najmniej 23%, nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie energetyka wiatrowa i fotowoltaiczna). Nastąpi istotny wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do: ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r.

Do 2040 r. potrzeby ciepłe wszystkich gospodarstw domowych pokrywane będą przez ciepło systemowe oraz przez zero- lub niskoemisyjne źródła indywidualne.

Szereg działań zostanie nakierowanych na poprawę jakości powietrza, m.in.:

- rozwój ciepłownictwa systemowego (4-krotny wzrost liczby efektywnych systemów ciepłowniczych do 2030 r.),
- niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne),
- odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., na obszarach wiejskich do 2040 r. przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków,
- rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej do 2030 r. w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013) definiuje cel główny jako zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium dotyczą:

- zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, w tym: dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie.

- zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

Spójność projektu miejscowego planu z powyższymi dokumentami przejawia się w szczególności poprzez ustalenia planu w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego:

- 1) w zakresie ochrony wód, gleby i powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami, w tym w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407, wprowadza się w granicach planu zakaz wykonywania robót, które mogą powodować trwałe zanieczyszczenie gruntów i wód;
- 2) w zakresie ochrony przed hałasem i drganiami:
  - a) obowiązuje zagospodarowanie terenów w sposób niepowodujący przekroczeń norm hałasu, zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym dla wyznaczonych terenów usług lub zabudowy zagrodowej, ustala się dopuszczalny poziom hałasu jak dla zabudowy zagrodowej,
  - b) na terenach oznaczonych symbolami 1U, 2U, 3U, 1U-RZM i 5P-G zakazuje się w odległości mniejszej niż 50 m od krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej lokalizacji budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
  - c) w granicach planu dopuszcza się stosowanie rozwiązań technicznych, urządzeń oraz zieleni izolacyjnej ograniczających negatywne skutki emisji hałasu od dróg;
- 3) w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:
  - a) obowiązuje utrzymanie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - b) realizację zabudowy z zachowaniem odległości od obiektów emitujących pola elektromagnetyczne, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniami powietrza:
  - a) ustala się utrzymanie dopuszczalnych poziomów substancji w środowisku, zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - b) ustala się wykorzystanie niskoemisyjnego czynnika grzewczego w indywidualnych źródłach energii cieplnej;
- 5) przy zagospodarowywaniu terenów dopuszcza się, stosownie do skali i charakteru zagrożeń wynikających z lokalizacji inwestycji, stosowanie rozwiązań techniczno-inżynierskich i techniczno-przestrzennych w postaci: ekranów przeciwhałasowych, ekranów tłumiących drgania, pasów zadrzewień, zieleni izolacyjnej i innych ograniczających negatywne oddziaływanie inwestycji;
- 6) nakazuje się realizację ustaleń zawartych w obowiązujących planach gospodarki odpadami i programach ochrony środowiska;
- 7) nakazuje się utrzymanie istniejących i dopuszczenie realizacji nowych urządzeń wodnych, w tym melioracyjnych służących potrzebom odwadniania terenów i regulacji stosunków wodnych;
- 8) dopuszcza się przebudowę istniejących rowów melioracyjnych i cieków wodnych oraz zmiany ich przebiegu, w tym w ramach prowadzonych robót melioracyjnych, na podstawie przepisów odrębnych;
- 9) dopuszcza się wycinkę drzew i krzewów wyłącznie w przypadkach występowania kolizji z planowanymi inwestycjami realizowanymi w ramach wyznaczonych w planie funkcji terenów, a także w innych przypadkach wynikających z przepisów odrębnych;

- 10) w granicach wyznaczonych terenów przeznaczonych pod zabudowę obowiązuje nakaz zapewnienia powierzchni biologicznie czynnych, w tym na terenach przewidzianych do eksploatacji złóż kopalin w granicach pasów ochronnych obowiązujących na podstawie przepisów odrębnych;
- 11) sposób zagospodarowania terenów służących eksploatacji złóż kopalin w procesie ich rekultywacji po wyeksploatowaniu złóż powinien nawiązywać do otaczającego go krajobrazu polno-leśnego, w tym poprzez realizację zadrzewień i zakrzewień z dopuszczeniem wodnego kierunku rekultywacji;
- 12) dopuszcza się po wyeksploatowaniu złóż rekultywację terenów w kierunku wykorzystania ich zgodnie z ustalonym w planie alternatywnym produkcyjnym przeznaczeniem;
- 13) w granicach planu zakazuje się lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie występowania poważnych awarii, w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 14) w granicach planu ochronie podlegają złoża kopalin - plan dopuszcza ich eksploatację, zgodnie z określonym przeznaczeniem terenu oraz po spełnieniu warunków i wymagań zawartych w przepisach odrębnych.

Ponadto, rozwój w granicach planu energetyki odnawialnej – farm fotowoltaicznych, wpisuje się w politykę energetyczną i klimatyczną Polski i UE.

XIII. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

13.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W niniejszej prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych zmian przeznaczenia gruntów w granicach planu. Zidentyfikowano potencjalne kolizje przestrzenne, w tym szczególnie z obiektami i obszarami podlegającymi ochronie prawnej, na podstawie przepisów odrębnych.

Planowany sposób zagospodarowania terenów związany będzie z realizacją przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które określone zostały w *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*. Zgodnie z § 2.1. do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się m.in. **wydobywania kopalin ze złóża metodą odkrywkową** na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha. Zgodnie z § 3.1. do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się m.in.: wydobywanie kopalin ze złóża metodą odkrywkową inne niż wymienione powyżej:

- a) bez względu na powierzchnię obszaru górniczego:
  - na terenie gruntów leśnych lub w odległości nie większej niż 100 m od nich,

- jeżeli w odległości nie większej niż 0,5 km od miejsca planowanego wydobywania kopalin metodą odkrywkową znajduje się inny obszar górniczy ustanowiony dla wydobywania kopalin metodą odkrywkową
- b) z obszaru górniczego o powierzchni większej niż 2 ha lub o wydobyciu większym niż 20 000 m³ na rok, inne niż wymienione w lit. a.

Teren planowanej w projekcie planu eksploatacji złóż kopalin usytuowany jest w sąsiedztwie gruntów leśnych, jak również w sąsiedztwie istniejących obszarów górniczych.

W ramach terenów przeznaczonych w planie pod **funkcje usługowo-produkcyjne (U-P)** oraz **produkcji lub górnictwa i wydobycia (P-G)** planowana jest zabudowa produkcyjna, jak również dopuszczona została lokalizacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii o mocy przekraczającej 500 kW, z zakresu fotowoltaiki (za wyjątkiem terenu 8P-G). Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko § 3.1. pkt 54: zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

- a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
- b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a

kwalfikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z ww. Rozporządzeniem § 3.1. pkt 57: zabudowa usługowa, w szczególności szpitale, placówki edukacyjne, kina, teatry lub obiekty sportowe, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo miejscowego planu odbudowy, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

- 2 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy,
- 4 ha na obszarach innych niż wymienione w tiret pierwsze -

kwalfikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zatem inwestycje lokalizowane w granicach terenów planu oznaczonych symbolem 3U (o pow. 16,6 ha) oraz 4U (o pow. 6,3 ha) mogą kwalifikować się do ww. przedsięwzięć.

Ponadto, do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą być realizowane na terenie objętym planem są również drogi oraz infrastruktura techniczna, w tym ropociąg przesyłowy, którego przebieg ustalony został na podstawie planu uchwalonego w 2018 roku.

Na obecnym etapie, z uwagi na ogólność zapisów miejscowego planu, trudno jest przewidzieć lokalizację inwestycji, które znacząco oddziaływać będą na środowisko. Niemniej jednak, należy się spodziewać, że takie inwestycje będą realizowane.

Lp.	Zmiany w przeznaczeniu terenów w projekcie planu	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Fauna	Flora	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Teren produkcji lub górnictwa i wydobywania (z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł – fotowoltaiki) – P-G	BSS	PSS	BSS	BSS	BSS	BSS	BDS	BDC	BSS	BDS	
		BSS	BSS	BSS	BSS	BSS						
2.	Teren usług lub produkcji (z dopuszczeniem lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł – fotowoltaiki) – U-P	BSS	PSS	BSS	BSS	BSS	BSS	BDS	BDC	BSS	BDS	
			BSS	BSS								
3.	Teren usług - U	BSS	PSS	BSS	BSS	BSS	BSS	BDS	BDC	BSS	BDS	
4.	Teren usług lub zabudowy zagrodowej – U-RZM					BSS	BSS	BDS			BDS	
5.	Teren składów i magazynów lub komunikacji kolejowej – U-PS-KKK	BSS		BSS	BSS	BSS	BSS	BDS	BDC	BSS		
6.	Teren infrastruktury technicznej, rolnictwa, dróg – IE, I, RN, KDG-KDZ,	BSS		BSS	BSS	C	C	BDS	BDC	BSS		

KDG-KDZ-I, KDZ, KDL, KDD, KDZ-KKK,													

Charakter oddziaływań:

B - bezpośrednie	K - krótkoterminowe	S - stałe	pozytywne	
P - pośrednie	Ś - średnioterminowe	C - chwilowe	neutralne	
W - wtórne	D - długoterminowe		negatywne słabe	ze względu na skalę zmian, charakter potencjalnych oddziaływań, walory przekształcanego terenu
			negatywne mocne	ze względu na skalę zmian, charakter potencjalnych oddziaływań, walory przekształcanego terenu

13.2. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU NA POSZCZEGÓLNE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu znajduje się w granicach JCWP Biłka oraz PLRW2000192479 Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy. JCWP nie są zagrożone osiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.

Tereny objęte ustaleniami miejscowego planu nie znajdują się w sąsiedztwie naturalnych cieków powierzchniowych. Rzeka Biłka przepływa w odległości ok. 600 m od terenu analizy, natomiast rzeka Wieprz ok. 1,8 km. Biorąc pod uwagę odległość od najbliższych cieków nie przewiduje się bezpośredniego zagrożenia zanieczyszczeniem wód powierzchniowych na skutek prowadzonej na terenie planu działalności gospodarczej. [Przez teren przebiega rów odwadniający, który zgodnie z ustaleniami planu może ulec przebudowie. Dodatkowo plan dopuszcza budowę nowych urządzeń wodnych, w tym melioracyjnych służących odwadnianiu terenów i regulacji stosunków wodnych. Wpływ melioracji na środowisko przyrodnicze polegać będzie na zmianie kierunku i intensywności procesów w glebie, co skutkować będzie zmianą we florystycznym pokryciu terenów, zarówno terenu na obszarze objętym planem, jak i w jego sąsiedztwie. Należy spodziewać się, że odwodnienie terenu eksploatacji kopalni będzie skutkowało powstaniem leja depresyjnego, co może negatywnie wpłynąć na sąsiadujące lasy lub też spowoduje zmiany w ich składzie gatunkowym – nastąpi naturalna sukcesja. Odwodnione tereny objęte lejem depresyjnym mogą być również narażone na jałowienie gleb i obniżenie ich zdolności produkcyjnej w gospodarce rolnej.](#)

Obszar gminy Niedźwiada znajduje się w obszarze szczególnej ochrony, wyznaczonym na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP Nr 407. Jest to obszar występowania wód kredowych silnie narażonych na zanieczyszczenia powierzchniowe, ze względu na brak warstw izolujących. Celem ochrony jest zachowanie wgłębnych poziomów wodonośnych z czystymi wodami do wykorzystania w przyszłości. Głównym rygorem jest zakaz lokalizacji obiektów, które mogą mieć ujemny wpływ na wody podziemne, a także nakaz likwidacji punktowych ognisk zanieczyszczeń. Projekt ochrony GZWP Nr 407 według dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla zbiornika wód „Chełm - Zamość” nie proponuje wprowadzenia w omawianym obszarze szczególnych ograniczeń w zagospodarowaniu. Niemniej jednak działalność górnicza prowadzona na dużą skalę, jak również bliżej nie określona działalność produkcyjna stanowią zagrożenie dla wód podziemnych. Ocena przepuszczalności gruntów na terenie planu wskazuje, że czas pionowej migracji zanieczyszczeń jest większy niż 25 lat, co oceniane jest jako małe zagrożenie zanieczyszczenia wód zbiornika GZWP. [Ocena ta nie dotyczy jednak stanu istnienia i planowanego rozwoju odkrywkowych kopalni, gdzie podczas eksploatacji cały nakład w postaci osadów czwartorzędowych i trzeciorzędowych zostanie usunięty w wyniku działalności wydobywczej. Brak warstw izolujących powodować będzie duże ryzyko zagrożenia zanieczyszczenia wód podziemnych, co jednak może mieć miejsce w przypadkach zaistniałych awarii sprzętu stosowanego w działalności górniczej oraz niewłaściwego przygotowania miejsc postojowych dla pojazdów obsługujących teren kopalni.](#)

Obszar objęty ustaleniami projektu miejscowego planu znajduje się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 75. Ocena stanu jakościowego i ilościowego jest dobra, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. PGW nie przewiduje derogacji wynikającej z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Dla JCWPd nr 75 zdefiniowane zostały presje mające wpływ na środowisko wodno – gruntowe, szczegółowo omówione w rozdziale *Stan czystości hydrosfery*, z którego wynika, iż na terenie gminy Niedźwiada brak jest inwestycji, które mogłyby stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń dla środowiska wodno – gruntowego. W programie działań ukierunkowanym na presje, dla JCWP zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające wielkość poboru wody.

W granicach planu miejscowego użytkowe piętro wodonośne wykorzystywane do zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową znajduje się na głębokości 22,5 – 46,0 m ppt. Nie przewiduje się, żeby wszelka planowana działalność inwestycyjna na terenie planu wiązała się z ingerencją w warstwy gruntu poniżej zwierciadła wody pitnej, co mogłoby stanowić bezpośrednie zagrożenie dla jej jakości. Najbardziej ingerującą w środowisko gruntowo-wodne będzie działalność górnicza. Na podstawie głębokości zalegania kopalin przewiduje się, że wyrobiska odkrywkowe będą sięgać maksymalnie do dwudziestu metrów. Pomimo to nie można wykluczyć ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych na skutek nieprzewidzianych zdarzeń np. awarii maszyn i urządzeń wykorzystywanych przy wydobywaniu kopalin i przedostaniu się do gruntu i wód substancji ropopochodnych. Projekt planu dopuszcza, w ramach zagospodarowania wyrobisk poeksploatacyjnych i ich rekultywacji, składowanie górnicznych odpadów skalnych powstających w procesie wydobywania kopalin. Takie zagospodarowanie złóż stosowane jest dość powszechnie. [Badania składu chemicznego łupków wykazywało, że szkodliwe dla środowiska wodnego związki chemiczne w nich zawarte, występują w śladowych ilościach i nie zagrażają istotnie jakości wód. Materiał odpadowy z górnictwa węgla z kopalni Bogdanka był wielokrotnie poddawany badaniom, które wykazały jego względną nieszkodliwość. Badania odpadów z LZW wykorzystywanych do rekultywacji wykazały, że pod wpływem wietrzenia następuje dezintegracja ziarnowa, skutkująca naturalnym zagęszczeniem odpadów i zmniejszeniem przepuszczalności dla wody. Niedopuszczalne jest natomiast zasypywanie łupkiem pochodzącym z górnictwa węgla kamiennego wyrobisk zawodnionych. Warunki wykorzystania odpadów w wydobywaniu węgla kamiennego określone zostały w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami. Zgodnie z rozporządzeniem wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych \(takich jak zapadliska, nieeksploatowane odkrywkowe wyrobiska lub wyeksploatowane części tych wyrobisk\) możliwe jest pod warunkiem, że \(m.in.\):](#)

- prowadzona działalność jest określona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (...),
- planowane działanie nie spowoduje bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w rozumieniu przepisów ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- wypełnienie odpadami prowadzi się do rzędnych przyległych terenów nieprzekształconych zastrzeżeniem, że warstwę powierzchniową o grubości od 1 do 1,5 m należy formować w sposób zapewniający jej funkcję glebotwórczą lub w sposób odpowiadający docelowemu przeznaczeniu terenu.

Szczegółowe wytyczne dotyczące wykorzystania odpadów powęglowych LZW do niwelacji i rekultywacji, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii wodnych, zawarte zostały w

opracowaniu Z. Bzowskiego i in. (2010)¹, stanowiącym swego rodzaju kompendium wiedzy na temat odpadów LZW i warunków ich deponowania.

Autorzy Ci zalecają m.in.:

- Makroniwelację prowadzi się w warunkach „suchy”, przy poziomie wodonośnym na głębokości poniżej 1 m p.p.t. w gruntach przepuszczalnych i 0,5 m p.p.t. w gruntach nieprzepuszczalnych; w przypadku występowania płytszych wód gruntowych teren pokryć należy warstwą zagęszczonych odpadów wydobywczych o miąższości co najmniej 1 m. Nie zaleca się natomiast niwelacji terenów podmokłych związanych z występowaniem gruntów organicznych.
- Przed zdeponowaniem odpadów należy usunąć warstwę glebową w celu jej późniejszego wykorzystania do rekultywacji biologicznej.
- Odpady wydobywcze powinny być dobrze zagęszczone, zwłaszcza w dolnej warstwie.
- Niecka powinna być wypełniana odpadami od jej osi w kierunku partii brzeżnych.
- Prace należy prowadzić szybko celem uniknięcia efektów wietrzenia i ługowania.
- Kształt powierzchni rekultywacyjnej powinien uwzględniać nachylenie w kierunku lokalnej bazy drenażu, a w przypadku przeznaczenia pod uprawy umożliwiać stagnowanie niewielkich ilości wody.

Odpady powęglowe (skały płonne, wśród których występują pokłady węgla), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020 poz. 10) zostały sklasyfikowane pod kodami w grupie 01. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami, dla wypełnienia terenów niekorzystnie przekształconych odpadami o kodach 01 nie wskazano dodatkowych restrykcji, m.in. wynikających z konieczności ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. Nie mniej jednak, z uwagi na ochronę wód podziemnych, nie należy wypełniać wyrobisk pokopalnianych na głębokości, na której przewidywany najwyższy poziom zwierciadła wód podziemnych znajduje się co najmniej 1 m od poziomu terenu przekształconego. W celu zabezpieczenia przed negatywnymi skutkami wypełniania skałą płonną wyrobisk wskazane byłoby zastosowanie sztucznej bariery uszczelniającej w postaci geomembran.

Na etapie realizacyjnym wszelkich planowanych inwestycji istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami.

Nie przewiduje się zagrożenia dla jakości wód podziemnych związanego z zagospodarowaniem terenów pod funkcje zabudowy usługowej lub zagrodowej (istniejącej). W ramach tego terenu plan dopuszcza realizację usług wyłącznie nieuciążliwych.

---

¹ Bzowski Z., Dawidowski A.; 2013; Monitoring właściwości fizykochemicznych odpadów wydobywczych pochodzących z Kopalni Węgla Kamiennego LW „Bogdanka”; Zeszyty Naukowe, Uniwersytet Zielonogórski.

Brak lub minimalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych dotyczy realizacji planowanych instalacji fotowoltaicznych. Montaż paneli fotowoltaicznych nie wiąże się z ingerencją w głębsze warstwy struktury gleby.

Realizacja ustaleń projektu planu przyczyni się do zwiększenia zainwestowania gminy Niedźwiada. Zainwestowanie terenów będzie generowało zwiększone zapotrzebowanie na wodę oraz zwiększoną ilość produkcji ścieków. Nie wyklucza się realizacji produkcji wodochłonnej. Projekt planu zakłada obsługę terenów inwestycyjnych z istniejących systemów wodociągowych, jak również dopuszcza na terenach produkcyjnych możliwość budowy indywidualnych ujęć wody. Istniejące na terenie gminy Niedźwiada komunalne ujęcia wody posiadają rezerwy wody, umożliwiające rozwój i zaopatrzenie w wodę planowanych terenów usług.

Odprowadzanie ścieków z terenów inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez gminną sieć kanalizacyjną z odprowadzaniem ścieków do oczyszczalni zlokalizowanej w miejscowości Tarło. Przepustowość istniejącej oczyszczalni ścieków jest obecnie większa niż zapotrzebowanie, zatem istnieją techniczne możliwości rozwoju zabudowy. Na terenach zabudowy produkcyjnej dopuszczona została realizacja indywidualnych, przemysłowych oczyszczalni ścieków.

W zakresie ochrony ilościowej zasobów wód podziemnych istotne jest ustalenie zasad postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi. Najbardziej racjonalne i zasadne uznaje się retencjonowanie i zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych na terenach, na których one powstaną, a więc w granicach działek budowlanych. Z tego też powodu istotne znaczenie ma utrzymanie w obrębie działek jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód. Jednocześnie wody opadowe i roztopowe z terenów produkcyjnych powinny być bezwzględnie poddawane podczyszczaniu.

Powierzchnia ziemi

Eksploatacja kopalni spowoduje przekształcenie powierzchni ziemi zarówno w sensie rzeźby, jak i pokrycia terenu. Prowadzenie odkrywkowej eksploatacji kruszywa spowoduje trwałe przekształcenie powierzchni terenów - powstaną wyrobiska. W wyniku eksploatacji w budowie geologicznej terenu powstanie luka stratygraficzna polegająca na likwidacji warstw geologicznych o miąższości do kilkunastu metrów, zawierających części zasobowe kopaliny.

Na etapie przygotowania złóż do eksploatacji nastąpi zebranie nadkładu na całej ich powierzchni, co doprowadzi do całkowitej likwidacji istniejących ekosystemów ze zbiorowiskami roślinności, mikroflory i mikrofauny. Zebranie nadkładu z warstwą próchniczną spowoduje skutki znaczące i długotrwałe. Nadkład powinien być zdejmowany w miarę postępu prac i składowany na zwałowiskach, celem wykorzystania przy rekultywacji terenów poeksploatacyjnych i przywrócenia wartości użytkowych zdewastowanej pokrywie glebowej. Gromadzenie zwałowanej gleby powinno uwzględniać jej ochronę przed ulewnymi deszczami, powodującymi rozmycie hałd. Projekt planu dopuszcza w ramach zagospodarowania wyrobisk poeksploatacyjnych **wykorzystanie** odpadów skalnych pochodzących z górnictwa w procesie

wydobywania kopalin. Według publikacji eksperckich², rekultywacja terenów pokopalnianych z wykorzystaniem łupków nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Warunkiem pozostaje postępowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zgodnie z wytycznymi wynikającymi z decyzji środowiskowych i koncesyjnych.

Po zrehabilitowaniu terenów poeksploatacyjnych zagospodarowanie ich pod wskazane w projekcie planu funkcje produkcyjne będzie zapewne wymagało okresu na stabilizację podłoża. Projekt planu nie precyzuje rodzaju planowanych działalności gospodarczych, zatem na tym etapie brak jest możliwości oceny przydatności zrehabilitowanych gruntów do wykorzystania pod nowe zainwestowanie.

Zmiany ukształtowania powierzchni terenu będą skutkiem wykonywania wszelkich prac budowlanych. W przypadku realizacji zabudowy, dróg, czy infrastruktury, przekształcenia rzeźby ograniczą się do niwelacji (wyrównania terenu), utworzenia wykopów pod sieci infrastruktury oraz pod fundamenty. Skala tych przekształceń będzie nieznaczna.

W przypadku lokalizacji instalacji fotowoltaicznych nie wystąpią istotne przekształcenia powierzchni ziemi, a jedynie zmiany w zakresie pokrycia terenu. Realizacja paneli fotowoltaicznych nie będzie inwestycją trwale związaną z gruntem. Moduły fotowoltaiczne najprawdopodobniej posadowione będą na konstrukcjach wsporczych wbijanych bezpośrednio w ziemię. Nie przewiduje się, aby nastąpiła ingerencja w głębsze struktury gruntu. Prawdopodobne mogą być działania polegające na miejscowym wyrównywaniu wierzchniej warstwy gruntu na głębokości maksymalnie do ok. 0,5 m. Realizacja inwestycji z zakresu fotowoltaiki nie wymaga utwardzenia powierzchni terenu poza obiektami związanymi z obsługą farmy (stacja transformatorowa, budynki techniczne, niezbędne podjazdy). Tym samym nie zachodzi obawa znaczącej utraty powierzchni biologicznie czynnej terenu.

Gleby

W przypadku realizacji obiektów z zakresu produkcji, usług, zabudowy zagrodowej, infrastruktury komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, nie należy spodziewać się istotnych zmian w morfologii terenu. W czasie budowy obiektów zostanie naruszona i przemieszczona powierzchniowa warstwa gleb, przekształceniom ulegnie też grunt do głębokości wykopów. W trakcie prac inwestycyjnych wystąpić mogą oddziaływania na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie terenu itp.), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego, czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi. Zagospodarowanie terenów trwale wyłączy te grunty spod rolniczego użytkowania. Niskie wartości produkcyjne gleb na terenach objętych planem powodują, że nie będzie to stanowiło znaczącej straty dla rolnictwa, zważywszy, że znaczna część terenów obecnie wyłączona jest z rolniczego użytkowania (użytkowanie gruntów zostało zaniechane).

Montaż paneli fotowoltaicznych nie będzie powodował przemieszania gleb oraz wywoływał zagrożenia jej zanieczyszczenia. Funkcjonowanie elektrowni słonecznych oraz infrastruktury towarzyszącej nie będą generować odpadów, które stanowiłyby zagrożenie dla gleb,

---

² *Opinia na temat składowania łupka – dr inż. Renata Patyńska Biegły sądowy z zakresu Górnictwa, geologii, hydrogeologii, sejsmologii oraz ochrony środowiska*

za wyjątkiem niewielkich ilości związanych z pracami konserwacyjnymi. Odpady te będą zbierane przez służby dozoru technicznego, spełniające wymogi formalno – prawne w zakresie odzysku i unieszkodliwiania oraz zbierania i transportu tego typu odpadów i wywożone będą na składowisko, nie stanowiąc jakiegokolwiek zagrożenia dla pedosfery. Zmiany jakości gleb i gruntów mogą być wynikiem zanieczyszczenia metalami ciężkimi na skutek ruchu komunikacyjnego, jak również substancjami ropopochodnymi w przypadku awarii używanego w trakcie budowy sprzętu

Warunki klimatyczne

Realizacja ustaleń projektu planu, ze względu na swój lokalny charakter, nie będzie miała wpływu na czynniki kształtujące warunki meteorologiczne oraz nie wpłynie na warunki bioklimatyczne obszaru gminy.

Przy niskim stopniu zainwestowania terenu gminy, gdzie dominują rozległe tereny otwarte, nie przewiduje się, aby lokalizacja nowej zabudowy stanowiła barierę utrudniającą naturalne przewietrzanie obszaru gminy.

W trakcie eksploatacji kopalni oddziaływanie w zakresie wpływu na klimat lokalny związane będzie głównie z pracą maszyn urabiających kopalinę oraz z ruchem samochodów ciężarowych transportujących urobek z kopalni, które generować będą zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego (spaliny, pył zawieszony). Dodatkowo źródłem niezorganizowanej emisji pyłów będą zwałowiska nadkładu i hałdy surowca. Poza pogorszeniem miejscowo warunków arosanitarnych nie przewiduje się zmian innych czynników klimatycznych. Po zakończeniu eksploatacji i likwidacji źródeł emisji nastąpi poprawa czystości powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na klimat lokalny miałyby rekultywacja terenów pokopalnianych w kierunku wodnym, zgodnie z jednym z możliwych sposobów rekultywacji terenu określonych w planie. Zgromadzona w zbiorniku woda w okresach parowania zwiększałaby wilgotność powietrza w otoczeniu, pozytywnie wpływając na wegetację roślin.

W odniesieniu do adaptacji do zmian klimatu, należy stwierdzić, że wskazanie terenów pod lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii jest działaniem odpowiadającym na aktualne niekorzystne prognozy w zakresie zmian klimatu. Inwestycje w postaci elektrowni fotowoltaicznych wpisują się w politykę klimatyczną UE i kraju, wpływając globalnie na redukcję emisji dwutlenku węgla do atmosfery.

Powietrze atmosferyczne

W wyniku funkcjonowania nowych zakładów produkcyjnych w granicach terenów U-P, P-G nastąpi z pewnością lokalne pogorszenie jakości powietrza. Na obecnym etapie określenie ilości i rodzaju zanieczyszczeń nie jest możliwe, z uwagi na brak sprecyzowanych informacji odnośnie rodzaju planowanych działalności gospodarczej. Nie wyklucza się natomiast realizacji inwestycji zaliczanych do znacząco oddziaływujących na środowisko.

Zanieczyszczenia powietrza będą miały również miejsce na etapie realizacji inwestycji budowlanych. Związane to będzie z pracą maszyn budowlanych i środków transportu, emitujących zanieczyszczenia powstające ze spalania paliw w silnikach spalinowych (tlenki azotu, benzen, tlenek węgla, węglowodory alifatyczne i aromatyczne).

Eksploatacja złóż kopalin spowoduje emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Wzrost tych zanieczyszczeń będzie wzrastać wraz z zasięgiem robót górniczych. Będą one miały charakter niezorganizowany i powstają bezpośrednio w toku prac wydobywczych, jak i transportu urobku.

Inwestycje w zakresie OZE służyć będą natomiast poprawie warunków aerosanitarnych. Negatywne oddziaływanie na stan zanieczyszczenia powietrza, w przypadku realizacji urządzeń farm fotowoltaicznych, będzie wynikać jedynie z transportu materiałów oraz elementów konstrukcyjnych, i który ograniczony będzie do terenu budowy.

Hałas

W granicach obszaru objętego ustaleniami projektu planu występuje obecnie zabudowa podlegająca ochronie akustycznej w środowisku na mocy przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska. Realizacja ustaleń projektu planu z pewnością przyczyni się do podwyższenia poziomu hałasu. Hałas powstający na etapie budowy wszelkich obiektów budowlanych, infrastruktury oraz dróg ustąpi po zakończeniu robót. Znacznie szersze oddziaływanie będzie miała działalność związana z eksploatacją kopalni. Źródłem hałasu będzie praca sprzętu wydobywczego oraz praca samochodów ciężarowych służących do wywozu surowców. Na podstawie dokonanych analiz akustycznych prowadzonych na terenach górniczych przyjmuje się, że poziom hałasu przekraczający dopuszczalne normy (izofona na poziomie 55 dB) przebiega w odległości ok. 100 metrów od granicy terenu kopalni, w przypadku jednoczesnej pracy kilku maszyn. Dlatego też, ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na najbliższych terenach chronionych akustycznie jest niewielkie. Źródłem hałasu mogą być również zakłady produkcyjne, ale należy spodziewać się raczej hałasu komunikacyjnego, przez samochody obsługujące zakłady produkcyjne i usługowe, niż hałasu związanego z samym procesem produkcji. Biorąc pod uwagę badania WIOŚ przeprowadzane dla różnych, dużych, zakładów produkcyjnych na terenie województwa lubelskiego, jest mało prawdopodobne, że w obszarze planu powstanie działalność, która generowałaby ponadnormatywny hałas wykraczający poza teren zakładu. Należy jednak podkreślić, że tak duże powierzchnie terenów przeznaczonych pod funkcje produkcyjne, stwarzają możliwość realizacji wielu zakładów produkcyjnych, których jednoczesna praca będzie powodować skumulowanie uciążliwości hałasowej.

Poza potencjalnym negatywnym wpływem hałasu dla ludzi, w szczególności dla istniejącej zabudowy na terenie 1U-RZM, hałas nie pozostanie bez znaczenia również dla zwierząt bytujących obecnie na terenie objętym planem lub w jego sąsiedztwie. Należy spodziewać się, że wiele gatunków zwierząt opuści te obecnie otwarte tereny, przemieszczając się poza zasięg uciążliwości.

Nie przewiduje się emisji hałasu w przypadku lokalizacji inwestycji OZE – farm fotowoltaicznych. Głównymi emitarami hałasu oraz wibracji na terenie inwestycyjnym i w jego okolicach podczas budowy elektrowni fotowoltaicznej, będą pracujące maszyny i urządzenia budowlane, a także samochody osobowe i ciężarowe. Rzeczywisty poziom hałasu (na podstawie prowadzonych badań przy budowie różnych farm fotowoltaicznych) może dochodzić do 90 - 105 dB(A). Emisja hałasu będzie miała charakter punktowy i krótkotrwały. Na etapie budowy zasięg przestrzenny hałasu może oddziaływać na odległość do 100 m,

natomiast w trakcie eksploatacji inwestycji emisja hałasu będzie na poziomie tła akustycznego. Wpływ prac serwisowych i konserwacyjnych (mycie paneli 1 - 2 razy do roku) nie wpłynie na pogorszenie stanu akustycznego jakości środowiska.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania i dotrzymywania tych poziomów. Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinien przekraczać w miejscach dostępnych dla ludzi wartości granicznej:

- natężenie pola elektrycznego (E) - 10 kV/m,
- natężenie pola magnetycznego (H) - 60 A/m.

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego na obszarze zmiany planu będą instalacje fotowoltaiczne, a dokładniej - stacje transformatorowe, linie elektroenergetyczne oraz przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Instalacje elektryczne oraz urządzenia do przesyłania energii elektrycznej w elektrowniach fotowoltaicznych będą wytwarzały w swoim otoczeniu pola elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz. Na podstawie wyników współczesnych badań wynika, że pola elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz nie wpływają niekorzystnie na organizmy żywe. Ocenia się, iż natężenie pola elektromagnetycznego od wyżej wymienionych elementów elektrowni fotowoltaicznych poza terenami jej lokalizacji będzie wynosiło mniej niż naturalne promieniowanie elektromagnetyczne i nie przekroczy dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku naturalnym, określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów.

Od istniejących linii elektroenergetycznych w projekcie planu wyznaczone zostały pasy technologiczne, wyłączone spod zabudowy obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, co stanowić będzie wystarczającą ochronę przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektroenergetycznego na zdrowie i życie ludzi.

Krajobraz

Zainwestowanie terenu zgodnie z ustaleniami projektu planu spowoduje diametralne zmiany w krajobrazie. Krajobraz rolniczo-leśny zmieni się w krajobraz przemysłowy, z zabudową znacznie odbiegającą od powszechnie panującej na terenie gminy Niedźwiada. Wysokość obiektów budowlanych sięgać będzie max. 100 m (w przypadku kominów) oraz do 25 m - budynków, o powierzchni do 30000 m², co spowoduje powstanie znaczących dominant przestrzennych. Podobnie, zainwestowanie terenów o powierzchni max. 133 ha pod instalacje fotowoltaiczne stanowić będzie wprowadzenie dominant przestrzennych, stanowiących znaczący, horyzontalny element krajobrazowy.

Szczególnie negatywny wpływ na krajobraz będzie miała prowadzona na szeroką skalę działalność górnicza. Wyrobiska, zwałowiska nadkładu i urobku powodują, że przejściowo (do czasu rekultywacji) będzie to krajobraz zdegradowany. Najprawdopodobniej działalność

górnicza będzie prowadzona stopniowo, z sukcesywnie prowadzoną rekultywacją terenów poeksploatacyjnych.

Należy jednak podkreślić, że teren zmiany planu położony jest w oddaleniu od zwartych jednostek osadniczych gminy Niedźwiada. Nie jest również położony na osi widokowej lub przedpolach szczególnie cennych krajobrazów. Od południa i północy planowanego terenu produkcyjnego znajdują się lasy, które pozwolą w pewnym stopniu zamaskować przekształcony, zdegradowany krajobraz oraz potencjalne negatywne antropogeniczne dominanty.

Różnorodność biologiczna, flora i fauna

Realizacja ustaleń projektu planu w zakresie działalności inwestycyjnej będzie miała negatywny wpływ na faunę, florę oraz różnorodność biologiczną. Realizacja inwestycji w ramach wyznaczonych funkcji terenów będzie wiązała się ze zniszczeniem zbiorowisk roślin. Należy jednak podkreślić, że flora w granicach planu (poza terenami lasów, pozostawionymi w dotychczasowym użytkowaniu) jest uboga i nie przedstawia szczególnych walorów przyrodniczych.

Największe negatywne zmiany dla fauny i flory, wynikające ze zmiany przeznaczenia terenów, związane będą z eksploatacją kopalni. Należy jednak podkreślić, że tło inwestycji stanowią pola uprawne, nieużytki, tereny zdegradowane - w związku z prowadzoną działalnością górniczną na północ od terenu zmiany planu. W przypadku rekultywacji (w kierunkach leśnym lub wodnym) przywracającej terenom poeksploatacyjnym wartości przyrodnicze, zmiany te będzie można uznać za nie tylko odwracalne, ale również za przyczyniające się do zwiększenia bioróżnorodności.

Zainwestowanie terenów dotąd otwartych, pod funkcje związane z produkcją (w tym produkcją energii OZE) wpłynie na pogorszenie warunków bytowania gatunków fauny i ograniczenie ich przestrzeni życiowej, głównie żerowiskowej. Jednak z uwagi na rolniczy charakter gminy, z rozległymi terenami otwartymi, jest mało prawdopodobne wystąpienie strat w populacji gatunków. Prace budowlano-montażowe, jak też eksploatacyjne będą wywołać migrację niektórych gatunków fauny na tereny sąsiednie, spowodowaną hałasem, drganiem, emisją spalin, czy też wzmożoną obecnością ludzi.

Korytarze ekologiczne

Przez obszar gminy Niedźwiada przebiega korytarz ekologiczny – Dolina Dolnego Wieprza, w granicach którego położona jest większa część terenów objętych planem. Tereny te stanowią skrajne fragmenty korytarza, co nie zagraża przerwaniu ciągłości korytarza ekologicznego. Korytarz ekologiczny związany jest przede wszystkim z rzeką Wieprz, a planowane tereny inwestycyjne nie wkraczają swoim zasięgiem w jej dolinę.

Zagospodarowanie terenu zgodnie z ustaleniami planu uniemożliwić będzie swobodną migrację zwierząt, na skutek powstania przeszkód antropogenicznych. Zarówno tereny potencjalnych zakładów produkcyjnych, jak też farmy fotowoltaiczne będą z pewnością ogrodzone, co wpłynie na brak możliwości przemieszczania się przez nie dużych zwierząt. Wielkopowierzchniowe ogrodzone przestrzenie wpłyną na zawężenie korytarza migracyjnego i utraty w tym obszarze funkcji przyrodniczej jaką dotychczas pełni korytarz ekologiczny – Dolina Dolnego Wieprza. W przypadku zagospodarowania terenów pod farmy fotowoltaiczne

paradoksalnie można spodziewać się, że dla małych gatunków zwierząt funkcja korytarza zostanie utrzymana - istotny jest jednak sposób ogrodzenia terenu tj. ażurowe i bez zastosowania podmurówek. W ten sposób zagospodarowany teren stanie się najprawdopodobniej siedliskiem populacji mikroorganizmów, owadów, płazów, gadów i małych ssaków lub też umożliwi ich swobodne przemieszczanie się.

Obszary prawnie chronione, w tym obszary NATURA 2000

W granicach terenu objętego planem nie występują formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody.

Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000 dokumentu narzuca ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...). W myśl art. 3 pkt 17 w/w ustawy przez znaczące oddziaływanie na obszary NATURA 2000 należy rozumieć oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W granicach gminy Niedźwiada brak jest obszarów włączonych do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Niemniej jednak dokonano analizy potencjalnego wpływu projektu dokumentu na środowisko najbliższych położonych obszarów NATURA 2000, którymi są:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Lasy Parczewskie” PLB060006;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Parczewska” PLH060107.

Dla w/w obszarów obowiązują plany zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006 (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 176) oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLB060006 (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 180).

Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Lasy Parczewskie”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu
średnie	wewnętrzne	B01 – zalesianie terenów otwartych	nie dotyczy

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu
średnie	wewnętrzne	J02 - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	zmiana stosunków wodnych może być skutkiem działalności górniczej prowadzonej na dużą skalę, jednak z uwagi na odległość obszaru Natura 2000 od planowanych terenów inwestycyjnych (ponad 10 km) – nie przewiduje się wpływu na wody
średnie	wewnętrzne	A02 – zmiana sposobu uprawy	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	A04.03 – hodowla zwierząt	nie dotyczy

Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Ostoja Parczewska”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu miejscowego planu
niskie	wewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	F03.01 - polowanie	nie dotyczy
niskie	zewnętrzne	D01.02 – drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	D01.01 - ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	B - leśnictwo	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	nie dotyczy
niskie	zewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
średnie	zewnętrzne	J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	D01.02 - drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	G02 - drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	F01 - Akwakultura morska i słodkowodna	nie dotyczy

Określone w SFD potencjalne zagrożenia dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Parczewska” nie będą skutkiem realizacji inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu planu. Ocenia się,

iż realizacja projektu planu nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

Ochrona zabytków i dóbr materialnych

W granicach planu znajduje się kapliczka wpisana do gminnej ewidencji zabytków. Plan określa zasady ochrony obiektu, odwołując się do przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dodatkowo w planie oznaczono strefy ochrony stanowisk archeologicznych, wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Roboty ziemne prowadzone w obrębie strefy muszą być poprzedzone uzgodnieniami z konserwatorem zabytków zakresu robót zabezpieczających przed możliwym zniszczeniem znalezisk archeologicznych. Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizacji postanowień planu na inne dobra materialne.

Środowisko ludzi

Zmiany w obrębie poszczególnych elementów środowiska naturalnego mogą oddziaływać na zdrowie i życie ludzi. Istotne znaczenie w tym względzie ma wielkość emisji zanieczyszczeń środowiska, jaka może być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. Prognozuje się, iż skala spodziewanych emisji zanieczyszczeń - powietrza atmosferycznego oraz hałasu nie będzie stanowić szczególnego zagrożenia dla zdrowia ludzi. Najbardziej narażona na uciążliwości związane z planowanym zagospodarowaniem terenu będzie zabudowa zagrodowa zlokalizowana w granicach planu – w ramach terenu oznaczonego symbolem 1U-RZM. Większe skupiska zabudowy znajdują się w odległości ok. 250 m od terenów zabudowy usługowej (4U) oraz 480 m od terenów produkcji lub górnictwa i wydobywania (P-G).

Jednocześnie należy podkreślić, że realizacja ustaleń projektu planu będzie związana z rozwojem działalności gospodarczej na dużą skalę, która generować będzie znaczne zyski dla budżetu gminy. Wzrost dochodów z podatków przyczyni się z pewnością do rozwoju gminy. Zwiększone nakłady finansowe umożliwią realizację wielu nowych inwestycji, stanowiących zadania własne gminy, jak np. budowa dróg, infrastruktura sozologiczna, czy też inwestycje społeczne, które wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców gminy, w tym również służyć będą poprawie środowiska przyrodniczego w gminie.

Zasoby naturalne

Na terenie wskazanym pod eksploatację znajdują się złoża kopalin:

- złoża kruszyw naturalnych KN „Niedźwiada Kolonia” id 17046 (Pole 1 i 2);
- złoża kruszyw naturalnych KN „Niedźwiada Kolonia I” id 19382 (Pole 1 i 2);
- złoża kruszyw naturalnych KN „Niedźwiada Kolonia II” id 20744;
- złoża kruszyw naturalnych KN „Niedźwiada I” id 19287;
- złoża kruszyw naturalnych KN „Niedźwiada III” id 20223;
- złoża bursztynu BU „Górka Lubartowska” id 15120;
- złoża kruszyw naturalnych KN „Górka Lubartowska” id 5431;
- złoża węgla kamiennego WK „Kolechowice Nowe” id 410.

Złóża kopalin podlegają ochronie na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska, polegającej na:

- racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopaliny, w tym kopaliny towarzyszących,
- prowadzeniu eksploatacji w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.

Ponadto podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

Wykorzystanie potencjału zasobów naturalnych zlokalizowanych na terenie objętym planem wynika z polityki określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada, która przewiduje rozwój gospodarczy gminy oparty właśnie m.in. o zasoby złóż kopaliny. Dlatego też, zmianę planu w zakresie wyznaczenia terenów pod eksploatację kopaliny, z punktu widzenia korzyści społeczno-gospodarczych dla gminy, należy uznać za działanie prawidłowe.

Wpływ realizacji ustaleń projektu miejscowego planu na zmiany klimatyczne i bioróżnorodność biologiczną oraz analiza projektu dokumentu pod względem zawarcia celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, określonych w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Dokument SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020. W grupie tej wymienia się: gospodarkę wodną, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetykę, budownictwo, transport, obszary górskie, strefę wybrzeża, gospodarkę przestrzenną i obszary zurbanizowane. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu.

Jedną z ważniejszych konsekwencji zmian klimatu będą coraz częściej występujące: powodzie, susze, burze i fale upałów. Zmiany klimatu mogą nieść za sobą także inne zagrożenia, w których warunki klimatyczne lub pogodowe odgrywają główną rolę, takie jak lawiny śnieżne, osuwiska i pożary lasów. Istotne jest zatem, aby na etapie sporządzania dokumentów planistycznych uwzględniać potencjalne zjawiska związane ze zmianami klimatycznymi, w tym pod kątem wrażliwości przyszłych inwestycji realizowanych w ramach wyznaczonych funkcji na czynniki i zagrożenia klimatyczne.

Poniżej przedstawiono potencjalne zagrożenia dla zagospodarowania terenu określonego w projekcie planu na zjawiska związane ze zmianami klimatycznymi.

Zagrożenia naturalne	Skutki dla wskazanego w projekcie planu sposobu zagospodarowania terenu
Powódź	Teren objęty planem nie znajduje się na terenie zagrożonym powodzią.
Pożary	Do wybuchu pożaru na terenie planu może dojść głównie na skutek awarii maszyn i urządzeń pracujących na etapie realizacji wszelkich inwestycji, jak również przy eksploatacji kopalni. Zagrożenie pożarowe może być większe z uwagi na sąsiedztwo lasów. Ogólność dokumentu, jakim jest plan miejscowym nie przesądza o rodzaju zakładów produkcyjnych i usług, które powstaną na terenach przeznaczonych w planie na ten cel i potencjalnym ryzyku powstania pożaru.
Silne wiatry	W przypadku wystąpienia wichur, gwałtownych wiatrów lub trąb powietrznych może dojść do przenoszenia i rozwiewania frakcji piasku w obrębie złóż, jak i poza nie. Silne wiatry mogą powodować zniszczenia paneli fotowoltaicznych.
Osuwiska ziemne	Teren objęty planem nie jest zagrożony osuwiskami. Z uwagi na planowaną na terenie objętym planem działalność odkrywkową eksploatacji kopalni, można spodziewać się zjawisk osuwiskowych i obrywania się skał w wyniku nie zachowania stateczności skarp i zboczy oraz możliwość podmywania skarp wyrobiska w trakcie wystąpienia nawałnych opadów deszczu. Skarpy i zbocza powinny być regularnie kontrolowane pod kątem występowania spękań lub osłabień, szczególnie po ulewnych deszczach.
Opady atmosferyczne	Gwałtowne opady atmosferyczne w postaci deszczu lub śniegu mogą powodować w szczególności zagrożenia w postaci utrudnień komunikacyjnych. W trakcie gwałtownych opadów atmosferycznych mogą występować utrudnienia w eksploatacji w przypadku chwilowych podtopień wyrobiska. Konieczne będzie wtedy wstrzymanie prac wydobywczych do czasu odpompowania nadmiaru wody z wyrobiska. Intensywne opady śniegu mogą obniżyć wydajność pracy paneli fotowoltaicznych.
Susze	Susze nie będą stanowiły zagrożenia dla funkcjonowania zakładów górniczych oraz farm fotowoltaicznych na terenie objętym planem. Długotrwałe susze mogą natomiast skutkować wzrostem poboru wody z wodociągu gminnego i przerwami w jej dostawie, co może stanowić utrudnienia w procesach produkcji niektórych zakładów produkcyjnych.
Ekstremalne temperatury	Ekstremalne temperatury nie będą znacząco wpływać na funkcjonowanie kopalni na terenie objętym planem. Eksploatacja w okresie występowania niskich lub wysokich temperatur nie będzie najprawdopodobniej prowadzona. Nie istnieje też zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania farm fotowoltaicznych w wysokich temperaturach. Zakłócone mogą być natomiast procesy produkcyjne, z uwagi np. na przegrzewanie maszyn i urządzeń – co na tym etapie nie jest możliwe do obiektywnej oceny.

13.3. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE I SKUMULOWANE

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarze objętym ustaleniami projektu planu nie będą generowały dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski, oddziaływań na środowisko. Zgodnie z Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym oraz z art. 104-117 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego

ochronie (...) nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Spośród rodzajów oddziaływań najwięcej trudności w ich identyfikacji powodują oddziaływania skumulowane, które należy rozumieć jako działania, wynikające z łącznego działania skutków realizacji projektowanego zagospodarowania terenu, a także skutków spowodowanych przez inne działania, obecnie występujące, dokonane w przeszłości, bądź przewidywane. Trudności w ich identyfikacji wynikają głównie z braku danych dotyczących możliwych przyszłych oddziaływań, ale również niewystarczających informacji o planowanych do realizowanych przedsięwzięciach w obszarach przeznaczonych w projekcie zmiany planu pod funkcje produkcyjne i usługowe. W przypadku prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu, określającego w ramach wydzielonych terenów wyłącznie ogólnej funkcji obiektów, bez określenia rodzaju profilu działalności gospodarczej, identyfikacja wielkości i rodzaju skumulowanych oddziaływań na tym etapie nie jest możliwa. Należy spodziewać się, że skumulowane oddziaływania będą dotyczyły zarówno fazy budowy nowych inwestycji, jak i eksploatacji, i dotyczyć będą emisji zanieczyszczeń powietrza, emisji hałasu, poboru wody, wytwarzania ścieków i odpadów, jak również zmian w krajobrazie.

Kumulacja zanieczyszczeń, jak również negatywnych zmian w środowisku będzie także skutkiem równoczesnej eksploatacji kopalni z różnych terenów górniczych. Na skutek rozległych terenów eksploatacyjnych istnieje ryzyko powstania leja depresyjnego obejmującego znacznie większe obszary, niż w przypadku pojedynczych terenów górniczych. Obniżenie poziomu wód podziemnych nie pozostanie bez wpływu na pobliskie tereny lasów oraz terenów użytkowanych rolniczo.

Aktualnie koncesję na wydobywanie kopalni posiadają obszary górnicze:

- Górka Lubartowska VIII
- Górka Lubartowska – Leszkowice – Pole A
- Górka Lubartowska – Leszkowice – Pole B
- Górka Lubartowska – Niedźwiada
- Niedźwiada II
- Górka Lubartowska IX
- Niedźwiada III
- Niedźwiada I
- Niedźwiada Kolonia – Pole 1
- Niedźwiada Kolonia – Pole 2a.

13.4. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów w sposób określony w projekcie miejscowego planu nie będzie powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii - zdarzenia w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska*. Do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku, albo do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zalicza się zakłady w zależności od występowania jednej lub więcej substancji niebezpiecznych (*Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia*

poważnej awarii przemysłowej – Dz. U. 2016 poz. 138). Ustalenia planu zakazują lokalizacji takich zakładów.

XIV. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM USTALEŃ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU

Zagospodarowanie terenów zgodnie z przeznaczeniem określonym w planie będzie miało wpływ na poszczególne komponenty środowiska naturalnego.

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. *W ustaleniach miejscowego planu określone zostały ogólne zasady ochrony środowiska, które respektowane, łącznie z obowiązującymi przepisami prawa, powinny ograniczać negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko.*

Dodatkowo, w przypadku realizacji inwestycji kwalifikujących się do znacząco oddziaływujących na środowisko, ich wpływ na środowisko będzie szczegółowo określony w karcie informacyjnej lub raporcie o oddziaływaniu na środowisko (o ile będzie wymagany), a warunki funkcjonowania inwestycji określone zostaną w decyzjach środowiskowych.

XV. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Dla przyjętych w projekcie planu rozwiązań nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych. Proponowane ustalenia zostały dostosowane do istniejących uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych - położenie przy drodze wojewódzkiej, oddalenie od zwartych miejscowości, niska jakość gruntów rolnych (nieprzydatność rolnicza gruntów), zasoby złóż kopalin, położenie poza terenami ochrony przyrodniczej, zachowują zgodność z kierunkami rozwoju przestrzennego przyjętymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada. Należy również dodać, że tereny objęte planem w obowiązującym planie w większości stanowią tereny już inwestycyjne – eksploatacji złóż, produkcji, usług, dróg. Najistotniejszą zmianą w granicach terenów wskazanych pod inwestycje w obowiązującym planie jest dopuszczenie lokalizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW.

XVI. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Wpływ projektu zmiany miejscowego planu na środowisko przyrodnicze dokonywane będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, którego zasady funkcjonowania określone zostały w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2021 poz. 1973, z późn. zm.). Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa Lubelskiego), źródła administracyjne (także gminne) wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. W kontekście sporządzanego dokumentu, za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie:

- kontroli stanu jakości wód podziemnych,
- pomiarów poziomu hałasu,
- emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

W przypadku realizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko według *Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* wymagane będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w której (jeśli wyniknie to z oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia) nałożony zostanie obowiązek monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w zakresie adekwatnym do rodzaju inwestycji.

System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierać się powinien na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, którego obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

XVII. STRESZCZENIE I PODSUMOWANIE

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach geodezyjnych Niedźwiada, Niedźwiada-Kolonia i Górka Lubartowska opracowana została zgodnie z zakresem wskazanym w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu *planu* oraz skutków jego realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na podstawowe elementy środowiska, podatności poszczególnych terenów na degradację oraz możliwości zapobieżenia i ograniczenia negatywnych oddziaływań.

Tereny objęte ustaleniami projektu plany położone są w zachodniej części gminy i obejmują grunty zlokalizowane w obrębach Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia i Górka Lubartowska, przy granicy z gminą Ostrówek. W granicach planu znajdują się grunty orne IV – V klasy, a także tereny górnicze, drogi (dr), rowy (w) i lasy (Ls). Na północ od terenu objętego planem znajdują się tereny górnicze wraz z zakładem przeróbki kruszywa, od wschodu teren graniczy z polami uprawnymi, od południa z polami uprawnymi oraz z lasami. Tereny zmiany planu położone są przy drodze wojewódzkiej nr 815.

Charakterystyka ekofizjografii terenów objętych planem wykazała:

- Tereny objęte projektem planu, według oceny klimatu lokalnego, cechują się dobrymi warunkami klimatyczno-termicznymi i wilgotnościowymi; teren otoczony jest większymi kompleksami lasów, które posiadają zdolności neutralizacji zanieczyszczeń powietrza;
- Zgodnie z podziałem kraju na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) obszar planu znajduje się w obrębie PLRW20001724769 Biłka oraz PLRW2000192479 Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy, których wody wykazały zły stan czystości;
- W podziale na jednolite części wód podziemnych gmina położona jest w obrębie JCWPd PLGW200075 o dobrym stanie jakościowym i ilościowym wód;
- Pod względem hydrologicznym obszar analizy położony jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska Chełm – Zamość, który uznany został za strategiczny, ze względu na zasoby wodne dla potrzeb ludności; GZWP 407 cechuje się dużym zagrożeniem na zanieczyszczenia;
- Na terenie objętym planem występują głównie gleby pseudobielicowe, w kompleksie glebowym żytnim słabym i bardzo słabym;
- Na terenach objętych planem występuje krajobraz rolniczy – pola uprawne, jak również nieużytki, z dużą sukcesją drzew i krzewów; najcenniejsze pod względem przyrodniczym są lasy; na obszarze planu nie występują siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej oraz rośliny objęte ścisłą ochroną gatunkową;
- Teren objęty planem miejscowym nie jest bogaty w gatunki zwierząt – podczas inwentaryzacji przyrodniczej na analizowanym terenie i w jego bliskim sąsiedztwie zanotowano natomiast gatunki ptaków objętych ścisłą ochroną;
- Na terenie objętym projektem planu nie występują obiekty i obszary podlegające prawnej ochronie przyrody;
- Teren planu znajduje się na skraju korytarza ekologicznego – Dolina Dolnego Wieprza;
- Na terenie znajduje się kapliczka wpisana do gminnej ewidencji zabytków, zewidencjonowano również stanowiska archeologiczne;
- W granicach planu znajduje się 8 udokumentowanych złóż kopalin;
- Jakość powietrza na terenie gminy jest dobra, przekroczony został natomiast poziom stężeń pyłu PM10 oraz benzo/a/pirenu w pyłe PM10 – głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są rozproszone źródła ciepła i komunikacja samochodowa;
- Na terenie gminy nie występują źródła o wysokim stopniu uciążliwości ze względu na emisję hałasu;
- Nie występują źródła pól elektromagnetycznych, które przyczyniałyby się do przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Prognoza wpływu projektu miejscowego planu na funkcjonowanie i jakość środowiska dowiodła, że zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym będące efektem realizacji ustaleń planu, **będą miały głównie charakter negatywny, w tym o dużym nasileniu.**

Negatywne oddziaływania na środowisko naturalne realizacji ustaleń projektu planu będą dotyczyły w szczególności:

- Wprowadzenia gazów i pyłów do powietrza – rozwój terenów zurbanizowanych (usługowych, przemysłowych, eksploatacji kopalin) będzie skutkował pojawieniem się nowych ognisk zanieczyszczeń do powietrza, w postaci indywidualnych kotłowni, emisji związanej z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, transportem.
- Wytwarzania odpadów – w granicach obszarów objętych projektem planu powstawać będą zarówno odpady komunalne, jak i pochodzące z działalności gospodarczej. Ilość i rodzaj odpadów niewątpliwie wzrośnie w stosunku do stanu obecnego. W przypadku eksploatacji złóż kopalin mogą powstać odpady z procesów technologicznych. Podobnie – odpady, na etapie likwidacji inwestycji tj. po ok. 30 latach, będą również pochodziły z farm fotowoltaicznych (zużyte panele, elementy konstrukcyjne). Zasady postępowania z odpadami określają przepisy odrębne z zakresu gospodarki odpadami.
- Wprowadzania ścieków do wód lub ziemi – plan nie przewiduje odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód lub do ziemi. Niebezpieczeństwo migracji zanieczyszczeń do wód pojawia się w przypadku nieszczelności w stosowanych zbiornikach na nieczystości ciekłe. Na etapie sporządzania projektu dokumentu nie jest możliwe określenie ilości odprowadzanych ścieków z omawianego obszaru, wielkość ta będzie uzależniona od przebiegu i natężenia procesów rozwojowych. Eksploatacja surowców naturalnych może powodować zmiany stosunków wodnych na terenach sąsiednich związane z powstawaniem się leja depresyjnego. W granicach złóż użytkowe piętro wodonośne wykorzystywane do zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową znajduje się na głębokości 22,5 – 46,0 m ppt. Eksploatacja kopalin stanowić może potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego głównie na skutek awarii maszyn i urządzeń wykorzystywanych przy wydobywaniu kopalin i przedostaniu się do gruntu i wód substancji ropopochodnych. Sytuacja taka może zaistnieć jedynie w przypadku nieprawidłowej eksploatacji urządzeń i pojazdów pracujących na terenie kopalni oraz w przypadku wystąpienia awarii. **Zagrożenie dla jakości wody może również wynikać z zastosowania w procesie rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych skał płonnych pochodzących z kopalni węgla kamiennego.**
- Zanieczyszczenia gleb – przewidziany rozwój terenów inwestycyjnych będzie się wiązał przede wszystkim z zajęciem powierzchni biologicznie czynnej w miejscu posadowienia budynków. W wyniku zagospodarowania terenów, gleby sąsiadujące z tymi terenami mogą utracić część właściwości fizykochemicznych, m.in. na skutek osiadania pyłów ze spalania paliw. Dla terenów eksploatacji złóż kopalin negatywny wpływ na środowisko naturalne będzie się wiązał ze zniszczeniem pokrywy glebowej w obrębie obszaru górniczego w fazie eksploatacji, przy czym po eksploatacji teren obligatoryjnie zostanie zrekultywowany. Budowa i funkcjonowanie elektrowni fotowoltaicznych nie będą najprawdopodobniej stanowiły zagrożenia dla zanieczyszczenia gleb. Potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia ziemi może wynikać z ruchu pojazdów i maszyn po terenie przedsięwzięcia poprzez ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, nie mniej ze

względu na prowadzony nadzór nad pracami budowlanymi, wyklucza się możliwość wpływu przedsięwzięcia na standard jakości gleby oraz ziemi.

- Przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu – w przypadku zagospodarowania pod funkcje usługowe, czy też produkcyjne - nie przewiduje się, aby realizacja nowego zagospodarowania powodowała znaczące naruszenie istniejącej rzeźby terenu. Zmiany ukształtowania terenu będą powstać w wyniku eksploatacja złóż kopalin, przy czym przewiduje się, że rekultywacja terenów będzie odbywała się sukcesywnie. Budowa instalacji fotowoltaicznych nie spowoduje istotnych przekształceń powierzchni ziemi. Realizacja paneli fotowoltaicznych nie będzie zapewne inwestycją trwale związaną z gruntem. Zgodnie z powszechną technologią, moduły fotowoltaiczne posadowione będą na konstrukcjach wsporczych wbijanych bezpośrednio w ziemię. Nie przewiduje się, aby nastąpiła ingerencja w głębsze struktury gruntu.
- Emitowanie hałasu – należy spodziewać się podwyższenia poziomu hałasu, który będzie powstawał na etapie realizacji wszelkich inwestycji. Znacznie szersze oddziaływanie będzie miała w przyszłości działalność związana z eksploatacją kopalin. Źródłem hałasu będzie praca sprzętu wydobywczego oraz praca samochodów ciężarowych służących do wywozu surowców naturalnych. Na podstawie analiz akustycznych dokonywanych w różnych obszarach górniczych, najprawdopodobniej poziom hałasu przekraczający dopuszczalne normy nie będzie wykraczał poza granice obszaru górniczego. Farmy fotowoltaiczne nie są inwestycjami generującymi szczególnie uciążliwy hałas.
- Zniszczenie roślinności – realizacja inwestycji spowoduje likwidację zbiorowisk roślinności. Obszary eksploatacji złóż kopalin przyczynią się do likwidacji zbiorowisk roślinności polnej w fazie eksploatacji. Po eksploatacji kopaliny projekt dokumentu wskazuje konieczność wykonania rekultywacji terenu w kierunku wodnym, leśnym, rolnym lub w kierunku umożliwiającym rozwój działalności przemysłowej, zgodnie z alternatywnym kierunkiem zagospodarowania terenu. W przypadku lokalizacji farm fotowoltaicznych roślinność zostanie zniszczona na etapie ich budowy. Po wykonaniu instalacji, w czasie eksploatacji elektrowni słonecznej, teren biologicznie czynny zostanie zachowany w dobrej kulturze rolnej - najprawdopodobniej zasiana zostanie trawa.
- Pogorszeniem warunków życia zwierząt – zagospodarowanie terenów dotąd otwartych wpłynie na opuszczenie ich przez lokalną faunę. Tereny dotąd rolnicze przestaną być miejscami żerowiskowymi. Dodatkowo duże tereny ogrodzone, jak w przypadku farm fotowoltaicznych, czy też terenów produkcyjnych stanowiąc będą ograniczenie w swobodnej migracji większych zwierząt. W przypadku eksploatacji kopalni nastąpi likwidacja mikrofauny.
- Zmiany w krajobrazie – dotyczyć będą działalności górniczej, realizacji zabudowy produkcyjnej, jak również lokalizacji farm fotowoltaicznych. Rozwój działalności górniczej i produkcyjnej zmieni krajobraz w przemysłowy, w obrębie którego będą dominować antropogeniczne formy terenu tj.: wyrobiska, zwałowiska nadkładu i urobku, wielkogabarytowe budynki i budowle. Jednocześnie, w przypadku działalności górniczej, po zakończeniu eksploatacji i rekultywacji terenu, krajobraz powróci do stanu przed eksploatacją lub, w przypadku rekultywacji wodnej, zmieni formę na bardziej atrakcyjną wizualnie. W przypadku zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów – charakter krajobrazu zmieni się trwale. Farmy solarne odznaczać się będą w krajobrazie jako znacznej wielkości, jednorodne powierzchnie o metaliczno – szarym kolorze, stanowiąc znaczący horyzontalny element krajobrazowy. Należy jednak podkreślić, że tereny ich

lokalizacji nie są położone w obszarach objętych ochroną krajobrazu ani na przedpolu cennych krajobrazów kulturowych.

Realizacja ustaleń planu niesie za sobą zagrożenie znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Szczególne negatywne oddziaływanie wiąże się z eksploatacją kopalin na dużą skalę, co skutkować będzie zmianami w stosunkach wodnych i związanymi z tym zmianami w środowisku fauny i flory oraz nieodwracalnymi zmianami w profilu glebowym oraz zmianami krajobrazowymi. Realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000 oraz innych terenów prawnej obszary przyrody.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2019 poz. 1931).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2014 r. poz. 1409).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2016 r. poz. 2183).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2019 poz. 2448).
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych (Dz. U. 2016 poz. 1396).
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 poz. 1119).
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839).
9. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2022 poz. 503, z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. 2022 poz. 1029, z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1973, z późn. zm.).
12. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2233, z późn. zm.).
13. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2021 poz. 779, z późn. zm.).
14. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tj. Dz. U. 2020 poz. 2187).
15. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2022 poz. 916, z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840).
17. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1326, z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2028, z późn. zm.).

BIBLIOGRAFIA

1. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (Dz. U. 2016 poz. 1911).
2. Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego.

3. Ekofizjografia opracowana dla Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, BPP Lublin 2015.
4. Europejska Konwencja Krajobrazowa.
5. Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego.
6. Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Konwencja Berneńska).
7. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska).
8. Konwencja o różnorodności biologicznej.
9. Regionalizacja fizyczno – geograficzna Polski, J. Kondracki.
10. Ocena jakości powietrza w województwie lubelskim, WIOS.
11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada.
12. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada, 2019.
13. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niedźwiada oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w granicach miejscowości Niedźwiada, Niedźwiada-Kolonia, Górka Lubartowska, Brzeźnica Leśna, Klementynów, Pałecznicza Kolonia oraz Tarło.
14. Program ochrony środowiska dla powiatu lubartowskiego na lata 2018-2020 z perspektywą do roku 2024.
15. Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 –2019 z perspektywą do roku 2023 – Lublin 2016.
16. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w granicach miejscowości Niedźwiada, Niedźwiada Kolonia, Górka Lubartowska, Brzeźnica Leśna, Klementynów, Pałecznicza Kolonia i Tarło na terenie gminy Niedźwiada.
17. Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Parczewskie”.
18. Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Parczewska”.
19. Gminna Ewidencja Zabytków.
20. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030, Zarząd Województwa Lubelskiego, Lublin 2021.
21. Strategia Rozwoju Gminy Niedźwiada na lata 2016 – 2023.
22. Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023 – Lublin 2016.
23. Roślinność potencjalna <https://www.igipz.pan.pl>.
24. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych do zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013.
25. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.).
26. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.